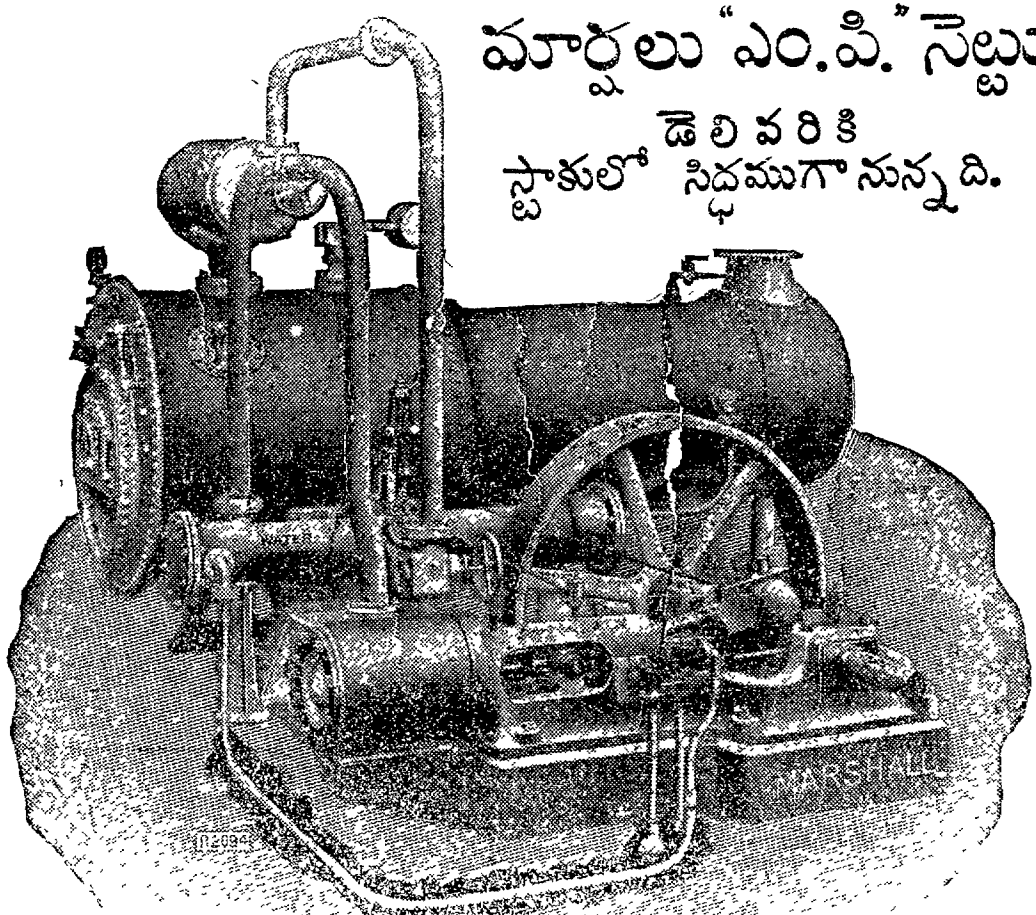

౨౦౧౪౬

వతి దినము ప్రకటింపబడును

Vol. 7. { డెన్నవట్టణము 1921 వ సం॥రం ఫి బ్ర వరినెల 19 తేది శనివారము } No. 266
 సంపుటము. ౩ { రా ద్రి నా మ సం వ త్స ర మూ ఖ మా న శు ద్ధ ద్వాదశి ౧౨. } నంచిక ౨౬౬

మార్వలు "ఎం.పి." నెట్టు
 డేలి వరికి
 స్టాకులో సిద్ధముగా నున్నది.

అమృతాంజనము
 తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
 ఇతర వీరిధమైన నొప్పులను కూడ
 మా అమృతాంజనమున నాది
 వంత నూత్రమున కడచును.
 మొత్తము 0-10-0 అణాలు.

మోహినితైలము
 సీసా 1-8 0-12-0.
 తామరతైలము
 డబ్బి 1-8 0-6-0
 వండ్లపొడి
 డబ్బి 1-8 0-2-0

బాయిలర్లు, ఎంజిను, సూపర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ పైపింగు
 మొదలగువాటితో పయిన ఉండునది మార్వలు "ఎం. పి." మార్తి నెట్టు
 యొక్క వివరణము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునా
 మాకు దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను. 1806

మార్వలు సన్ను & కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

బాన్ డస్: బెజవాడా, తంజావూరు. నెం. 9 సెకండు లైను బీచ్, మదరాసు.

అమృతాంజనం షిఫ్ట్, బొంబాయి

(2120) మణిఆయిల్
 అయిల్ గ్యాల్వెనరీలను (బ్రెటిషులం ఉత్పాదము)
 వేచుమాను చురుకైనవారు వుట్టింకి బుహీనమై
 తొగమంట బలమనిచ్చును. వేచుమా, కేయి, రాలు, కండ్లు,
 వీటికి గలగు మంటలు కనునమాననీ మెదడును చల్ల చేయును.
 నూలుకీరమలాది దుర్వాసమును కొవ్వను ఈ మానె రుద్దు
 తున కరగును. తెత్తికి చరుమంటలే తెండుకలు రావక యెం
 తుటయే గాక మృదుత్వము నిచ్చి కన్న కలిగించును.
 వైద్యకాశ్రీ మణికంకర్ గోవిందజీ,
 అంతఃకర్మకా కేవలభాంజం, 267, బ్రాడ్వే, మదరాసు

టోకుగా తీసునట్టి వర్తకులకు, దుకాణదారులకు ఇది ముంచిపనుము !
 జున్ను ! జున్ను !! జున్ను !!!
 ఇప్పుడే వచ్చినది.
 మేలైన రకము పొను ఒకటికి రూప 110. చిల్లరగా తీసిన తులము ఒకటికి రూప 3.
 ప్యాకింగు, పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.
 తక్షణమే దరఖాస్తులకు ఈ క్రింది అడ్రసునకు వ్రాయవలెను.
 Manager, William & Co., 109 Frere Road, BOMBAY.

అమృతాంజనం షిఫ్ట్ వారి ఔషధాలయమునందు అమృతాంజనం తామరతయిలం మోహినితయిలం
 దాతచూర్ణము మొదలగు ముఖ్యోషధములే గాక ఇతరము లగు మందులు కూడ అనేకము లున్నవి.
 కావలసినవారు కేటలాగును తెప్పించి చూడవచ్చును. కేటలాగును కోరినచో తక్షణం పంపెదము.

(579)

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురప్ప

(1979)

1000 ముద్రాంతం బహుమాన మియ్యబడును.

మీరు బలహీనులుగా మున్నాలో అయితే డి. మన్నాలాల్ గారిచే తయారు చేయబడిన లోక ప్రసిద్ధమైన 'సాలామిసిరి మురప్ప'ను సేవించండి. దీనిని సేవించిన యెడల ఖాతువున, రక్తపుష్టి, విశేష బలము, ఆకలియెక్కువ మొదలైనవి కలుగును. శుష్కస్థితికము, ఖాతువు మూత్రములో కలిసిపోవుట, నీరుచురుకు, బహు మూత్రకాంతి మొదలగునవి మానును. దీనివలన మంచుగుణము పొందిన అనేకులు రంగ్, పివాంగ్, సింగ్, సిల్వర్, ఆఫ్రికా, కలకత్తా, బొంబాయి, మదరాస్ ఈ ప్రాంతములనుండి బహుమానపత్రికలు విశేషముగా పంపియ్యబడును. కావలసినవారు అర్హతాస్థాంతును పంపినచో, బహుమానపత్రికల కాపీ పంపుదుము. ఇది అబద్ధ మని రుజువుకరుచుకానికి వై కనుకబలపొందుదు బహుమానము ఇయ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో శోభనముగా పొందవచ్చును. పార్కులు ను కొనుగోతు 'డి' మన్నాలాల్ అనియుండుట చూచి తీసికొనవలెను.

అనుభవపత్రిక పార్కులలోనుండ వుండును.

విజయవాడ కావలసియున్నది.

15 ముద్రాంత ద్రవ్యములు రూ. 2-0-0.

తపాల భర్తీలు 1-3 0-8-0, 2-3 0-12-0.

డి. మన్నాలాల్, డిల్లీవెడ్డులు, సాలామిసిరి మురప్పడిపో, బెంగుళూరుసిటీ. D. Mannalal, Salamisiri Depot, Bangalore City.

హామిల్టన్ కంపెనీ అనుభవమైన సుప్రసిద్ధకుటుంబ ఔషధములు.

(1) Peruvian Ague Cure పెరువియన్ ఏజ్యు క్యూర్. పెరువియన్ మూత్రం చే కయబద్ధ జ్వరంకాటి.	(9) Ringworm Ointment తామరలత - ములాము.
(2) Hamilton Co's Cure for Enlarged Spleen and Liver హామిల్టన్ కంపెనీ చొలెరాచే చెయబద్ధ జ్వరగడ్డము కలిపించుటకు ముందు.	(10) Dysmenorrhoea Pills సూతికవా తాంతు కి ముడివిడాయ్ మూత్రము. అంటుకావించుటకు, దూర దూరమందులి కడ పురోవృత్తము మూత్రము.
(3) Gonorrhoea Cure తెలుపువ్యాధి శుభ్రుతి. తెలుపు వ్యాధినికాటి. ముఖ్యంగా కలిపి.	(11) Women's friend కుమార్తెలకు సూతికవా ములుపు ముందు.
(4) Gleet specific కీర్మకాల తెలుపువ్యాధినికాటి లేక కీర్మ ముఖ్యంగా ముందు లేక కలిపి.	(12) Hamilton & Cos, Universal Tonic హామిల్టన్ టోనిక్ మొదలైనవి చేయబద్ధ రసాయనము.
(5) Ringworm Cure వడకుండు, తామరలత ముందు.	(13) Universal Pain Balm మొదలైనవి.
(6) Plasma for the Eye క్షేత్రంబాము లేక సూత్రంబాము రుక్మిణి.	(14) Rehenmatine మేమనొప్పులకు - వై మూత్రము.
(7) Constipation Cure మలబద్ధకములకు ముందు.	(14) Hamilton Coy's Brain Reviver హామిల్టన్ టోనిక్ మొదలైనవి చేయబడి - మెదడు, సరములకు చేరవలెను - కలకత్తా మొదలైనవి.
(8) Best Eucalyptas Oil మేలైన యుకీప్టస్ ఆయిలు.	

HAMILTON & Co., Chemists, Druggists & Opticians
No. 10, Sannadhi Street, Villivakkum, P. O. (via) Perambur.

మొత్తం శుభ్రత కోసం ముందుగా శుభ్రతను చేసుకోవలసిందిగా కోరుకుంటున్నాము. ముందుగా శుభ్రతను చేసుకోవలసిందిగా కోరుకుంటున్నాము. ముందుగా శుభ్రతను చేసుకోవలసిందిగా కోరుకుంటున్నాము.

కామినియా ఆయిలు (రిజెప్టె)

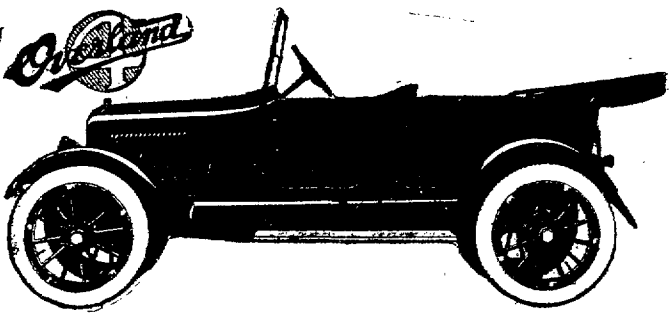
ఈ ఆయిలును చూడవలసిందిగా కోరుకుంటున్నాము. ఈ ఆయిలును చూడవలసిందిగా కోరుకుంటున్నాము. ఈ ఆయిలును చూడవలసిందిగా కోరుకుంటున్నాము.

ఈ ఆయిలును 1-0-0 రూ. 2-0-0 రూ. 3-0-0 రూ. 4-0-0 రూ. 5-0-0 రూ. 6-0-0 రూ. 7-0-0 రూ. 8-0-0 రూ. 9-0-0 రూ. 10-0-0 రూ. 11-0-0 రూ. 12-0-0 రూ. 13-0-0 రూ. 14-0-0 రూ. 15-0-0 రూ. 16-0-0 రూ. 17-0-0 రూ. 18-0-0 రూ. 19-0-0 రూ. 20-0-0 రూ. 21-0-0 రూ. 22-0-0 రూ. 23-0-0 రూ. 24-0-0 రూ. 25-0-0 రూ. 26-0-0 రూ. 27-0-0 రూ. 28-0-0 రూ. 29-0-0 రూ. 30-0-0 రూ. 31-0-0 రూ. 32-0-0 రూ. 33-0-0 రూ. 34-0-0 రూ. 35-0-0 రూ. 36-0-0 రూ. 37-0-0 రూ. 38-0-0 రూ. 39-0-0 రూ. 40-0-0 రూ. 41-0-0 రూ. 42-0-0 రూ. 43-0-0 రూ. 44-0-0 రూ. 45-0-0 రూ. 46-0-0 రూ. 47-0-0 రూ. 48-0-0 రూ. 49-0-0 రూ. 50-0-0 రూ. 51-0-0 రూ. 52-0-0 రూ. 53-0-0 రూ. 54-0-0 రూ. 55-0-0 రూ. 56-0-0 రూ. 57-0-0 రూ. 58-0-0 రూ. 59-0-0 రూ. 60-0-0 రూ. 61-0-0 రూ. 62-0-0 రూ. 63-0-0 రూ. 64-0-0 రూ. 65-0-0 రూ. 66-0-0 రూ. 67-0-0 రూ. 68-0-0 రూ. 69-0-0 రూ. 70-0-0 రూ. 71-0-0 రూ. 72-0-0 రూ. 73-0-0 రూ. 74-0-0 రూ. 75-0-0 రూ. 76-0-0 రూ. 77-0-0 రూ. 78-0-0 రూ. 79-0-0 రూ. 80-0-0 రూ. 81-0-0 రూ. 82-0-0 రూ. 83-0-0 రూ. 84-0-0 రూ. 85-0-0 రూ. 86-0-0 రూ. 87-0-0 రూ. 88-0-0 రూ. 89-0-0 రూ. 90-0-0 రూ. 91-0-0 రూ. 92-0-0 రూ. 93-0-0 రూ. 94-0-0 రూ. 95-0-0 రూ. 96-0-0 రూ. 97-0-0 రూ. 98-0-0 రూ. 99-0-0 రూ. 100-0-0 రూ. 101-0-0 రూ. 102-0-0 రూ. 103-0-0 రూ. 104-0-0 రూ. 105-0-0 రూ. 106-0-0 రూ. 107-0-0 రూ. 108-0-0 రూ. 109-0-0 రూ. 110-0-0 రూ. 111-0-0 రూ. 112-0-0 రూ. 113-0-0 రూ. 114-0-0 రూ. 115-0-0 రూ. 116-0-0 రూ. 117-0-0 రూ. 118-0-0 రూ. 119-0-0 రూ. 120-0-0 రూ. 121-0-0 రూ. 122-0-0 రూ. 123-0-0 రూ. 124-0-0 రూ. 125-0-0 రూ. 126-0-0 రూ. 127-0-0 రూ. 128-0-0 రూ. 129-0-0 రూ. 130-0-0 రూ. 131-0-0 రూ. 132-0-0 రూ. 133-0-0 రూ. 134-0-0 రూ. 135-0-0 రూ. 136-0-0 రూ. 137-0-0 రూ. 138-0-0 రూ. 139-0-0 రూ. 140-0-0 రూ. 141-0-0 రూ. 142-0-0 రూ. 143-0-0 రూ. 144-0-0 రూ. 145-0-0 రూ. 146-0-0 రూ. 147-0-0 రూ. 148-0-0 రూ. 149-0-0 రూ. 150-0-0 రూ. 151-0-0 రూ. 152-0-0 రూ. 153-0-0 రూ. 154-0-0 రూ. 155-0-0 రూ. 156-0-0 రూ. 157-0-0 రూ. 158-0-0 రూ. 159-0-0 రూ. 160-0-0 రూ. 161-0-0 రూ. 162-0-0 రూ. 163-0-0 రూ. 164-0-0 రూ. 165-0-0 రూ. 166-0-0 రూ. 167-0-0 రూ. 168-0-0 రూ. 169-0-0 రూ. 170-0-0 రూ. 171-0-0 రూ. 172-0-0 రూ. 173-0-0 రూ. 174-0-0 రూ. 175-0-0 రూ. 176-0-0 రూ. 177-0-0 రూ. 178-0-0 రూ. 179-0-0 రూ. 180-0-0 రూ. 181-0-0 రూ. 182-0-0 రూ. 183-0-0 రూ. 184-0-0 రూ. 185-0-0 రూ. 186-0-0 రూ. 187-0-0 రూ. 188-0-0 రూ. 189-0-0 రూ. 190-0-0 రూ. 191-0-0 రూ. 192-0-0 రూ. 193-0-0 రూ. 194-0-0 రూ. 195-0-0 రూ. 196-0-0 రూ. 197-0-0 రూ. 198-0-0 రూ. 199-0-0 రూ. 200-0-0 రూ. 201-0-0 రూ. 202-0-0 రూ. 203-0-0 రూ. 204-0-0 రూ. 205-0-0 రూ. 206-0-0 రూ. 207-0-0 రూ. 208-0-0 రూ. 209-0-0 రూ. 210-0-0 రూ. 211-0-0 రూ. 212-0-0 రూ. 213-0-0 రూ. 214-0-0 రూ. 215-0-0 రూ. 216-0-0 రూ. 217-0-0 రూ. 218-0-0 రూ. 219-0-0 రూ. 220-0-0 రూ. 221-0-0 రూ. 222-0-0 రూ. 223-0-0 రూ. 224-0-0 రూ. 225-0-0 రూ. 226-0-0 రూ. 227-0-0 రూ. 228-0-0 రూ. 229-0-0 రూ. 230-0-0 రూ. 231-0-0 రూ. 232-0-0 రూ. 233-0-0 రూ. 234-0-0 రూ. 235-0-0 రూ. 236-0-0 రూ. 237-0-0 రూ. 238-0-0 రూ. 239-0-0 రూ. 240-0-0 రూ. 241-0-0 రూ. 242-0-0 రూ. 243-0-0 రూ. 244-0-0 రూ. 245-0-0 రూ. 246-0-0 రూ. 247-0-0 రూ. 248-0-0 రూ. 249-0-0 రూ. 250-0-0 రూ. 251-0-0 రూ. 252-0-0 రూ. 253-0-0 రూ. 254-0-0 రూ. 255-0-0 రూ. 256-0-0 రూ. 257-0-0 రూ. 258-0-0 రూ. 259-0-0 రూ. 260-0-0 రూ. 261-0-0 రూ. 262-0-0 రూ. 263-0-0 రూ. 264-0-0 రూ. 265-0-0 రూ. 266-0-0 రూ. 267-0-0 రూ. 268-0-0 రూ. 269-0-0 రూ. 270-0-0 రూ. 271-0-0 రూ. 272-0-0 రూ. 273-0-0 రూ. 274-0-0 రూ. 275-0-0 రూ. 276-0-0 రూ. 277-0-0 రూ. 278-0-0 రూ. 279-0-0 రూ. 280-0-0 రూ. 281-0-0 రూ. 282-0-0 రూ. 283-0-0 రూ. 284-0-0 రూ. 285-0-0 రూ. 286-0-0 రూ. 287-0-0 రూ. 288-0-0 రూ. 289-0-0 రూ. 290-0-0 రూ. 291-0-0 రూ. 292-0-0 రూ. 293-0-0 రూ. 294-0-0 రూ. 295-0-0 రూ. 296-0-0 రూ. 297-0-0 రూ. 298-0-0 రూ. 299-0-0 రూ. 300-0-0 రూ. 301-0-0 రూ. 302-0-0 రూ. 303-0-0 రూ. 304-0-0 రూ. 305-0-0 రూ. 306-0-0 రూ. 307-0-0 రూ. 308-0-0 రూ. 309-0-0 రూ. 310-0-0 రూ. 311-0-0 రూ. 312-0-0 రూ. 313-0-0 రూ. 314-0-0 రూ. 315-0-0 రూ. 316-0-0 రూ. 317-0-0 రూ. 318-0-0 రూ. 319-0-0 రూ. 320-0-0 రూ. 321-0-0 రూ. 322-0-0 రూ. 323-0-0 రూ. 324-0-0 రూ. 325-0-0 రూ. 326-0-0 రూ. 327-0-0 రూ. 328-0-0 రూ. 329-0-0 రూ. 330-0-0 రూ. 331-0-0 రూ. 332-0-0 రూ. 333-0-0 రూ. 334-0-0 రూ. 335-0-0 రూ. 336-0-0 రూ. 337-0-0 రూ. 338-0-0 రూ. 339-0-0 రూ. 340-0-0 రూ. 341-0-0 రూ. 342-0-0 రూ. 343-0-0 రూ. 344-0-0 రూ. 345-0-0 రూ. 346-0-0 రూ. 347-0-0 రూ. 348-0-0 రూ. 349-0-0 రూ. 350-0-0 రూ. 351-0-0 రూ. 352-0-0 రూ. 353-0-0 రూ. 354-0-0 రూ. 355-0-0 రూ. 356-0-0 రూ. 357-0-0 రూ. 358-0-0 రూ. 359-0-0 రూ. 360-0-0 రూ. 361-0-0 రూ. 362-0-0 రూ. 363-0-0 రూ. 364-0-0 రూ. 365-0-0 రూ. 366-0-0 రూ. 367-0-0 రూ. 368-0-0 రూ. 369-0-0 రూ. 370-0-0 రూ. 371-0-0 రూ. 372-0-0 రూ. 373-0-0 రూ. 374-0-0 రూ. 375-0-0 రూ. 376-0-0 రూ. 377-0-0 రూ. 378-0-0 రూ. 379-0-0 రూ. 380-0-0 రూ. 381-0-0 రూ. 382-0-0 రూ. 383-0-0 రూ. 384-0-0 రూ. 385-0-0 రూ. 386-0-0 రూ. 387-0-0 రూ. 388-0-0 రూ. 389-0-0 రూ. 390-0-0 రూ. 391-0-0 రూ. 392-0-0 రూ. 393-0-0 రూ. 394-0-0 రూ. 395-0-0 రూ. 396-0-0 రూ. 397-0-0 రూ. 398-0-0 రూ. 399-0-0 రూ. 400-0-0 రూ. 401-0-0 రూ. 402-0-0 రూ. 403-0-0 రూ. 404-0-0 రూ. 405-0-0 రూ. 406-0-0 రూ. 407-0-0 రూ. 408-0-0 రూ. 409-0-0 రూ. 410-0-0 రూ. 411-0-0 రూ. 412-0-0 రూ. 413-0-0 రూ. 414-0-0 రూ. 415-0-0 రూ. 416-0-0 రూ. 417-0-0 రూ. 418-0-0 రూ. 419-0-0 రూ. 420-0-0 రూ. 421-0-0 రూ. 422-0-0 రూ. 423-0-0 రూ. 424-0-0 రూ. 425-0-0 రూ. 426-0-0 రూ. 427-0-0 రూ. 428-0-0 రూ. 429-0-0 రూ. 430-0-0 రూ. 431-0-0 రూ. 432-0-0 రూ. 433-0-0 రూ. 434-0-0 రూ. 435-0-0 రూ. 436-0-0 రూ. 437-0-0 రూ. 438-0-0 రూ. 439-0-0 రూ. 440-0-0 రూ. 441-0-0 రూ. 442-0-0 రూ. 443-0-0 రూ. 444-0-0 రూ. 445-0-0 రూ. 446-0-0 రూ. 447-0-0 రూ. 448-0-0 రూ. 449-0-0 రూ. 450-0-0 రూ. 451-0-0 రూ. 452-0-0 రూ. 453-0-0 రూ. 454-0-0 రూ. 455-0-0 రూ. 456-0-0 రూ. 457-0-0 రూ. 458-0-0 రూ. 459-0-0 రూ. 460-0-0 రూ. 461-0-0 రూ. 462-0-0 రూ. 463-0-0 రూ. 464-0-0 రూ. 465-0-0 రూ. 466-0-0 రూ. 467-0-0 రూ. 468-0-0 రూ. 469-0-0 రూ. 470-0-0 రూ. 471-0-0 రూ. 472-0-0 రూ. 473-0-0 రూ. 474-0-0 రూ. 475-0-0 రూ. 476-0-0 రూ. 477-0-0 రూ. 478-0-0 రూ. 479-0-0 రూ. 480-0-0 రూ. 481-0-0 రూ. 482-0-0 రూ. 483-0-0 రూ. 484-0-0 రూ. 485-0-0 రూ. 486-0-0 రూ. 487-0-0 రూ. 488-0-0 రూ. 489-0-0 రూ. 490-0-0 రూ. 491-0-0 రూ. 492-0-0 రూ. 493-0-0 రూ. 494-0-0 రూ. 495-0-0 రూ. 496-0-0 రూ. 497-0-0 రూ. 498-0-0 రూ. 499-0-0 రూ. 500-0-0 రూ. 501-0-0 రూ. 502-0-0 రూ. 503-0-0 రూ. 504-0-0 రూ. 505-0-0 రూ. 506-0-0 రూ. 507-0-0 రూ. 508-0-0 రూ. 509-0-0 రూ. 510-0-0 రూ. 511-0-0 రూ. 512-0-0 రూ. 513-0-0 రూ. 514-0-0 రూ. 515-0-0 రూ. 516-0-0 రూ. 517-0-0 రూ. 518-0-0 రూ. 519-0-0 రూ. 520-0-0 రూ. 521-0-0 రూ. 522-0-0 రూ. 523-0-0 రూ. 524-0-0 రూ. 525-0-0 రూ. 526-0-0 రూ. 527-0-0 రూ. 528-0-0 రూ. 529-0-0 రూ. 530-0-0 రూ. 531-0-0 రూ. 532-0-0 రూ. 533-0-0 రూ. 534-0-0 రూ. 535-0-0 రూ. 536-0-0 రూ. 537-0-0 రూ. 538-0-0 రూ. 539-0-0 రూ. 540-0-0 రూ. 541-0-0 రూ. 542-0-0 రూ. 543-0-0 రూ. 544-0-0 రూ. 545-0-0 రూ. 546-0-0 రూ. 547-0-0 రూ. 548-0-0 రూ. 549-0-0 రూ. 550-0-0 రూ. 551-0-0 రూ. 552-0-0 రూ. 553-0-0 రూ. 554-0-0 రూ. 555-0-0 రూ. 556-0-0 రూ. 557-0-0 రూ. 558-0-0 రూ. 559-0-0 రూ. 560-0-0 రూ. 561-0-0 రూ. 562-0-0 రూ. 563-0-0 రూ. 564-0-0 రూ. 565-0-0 రూ. 566-0-0 రూ. 567-0-0 రూ. 568-0-0 రూ. 569-0-0 రూ. 570-0-0 రూ. 571-0-0 రూ. 572-0-0 రూ. 573-0-0 రూ. 574-0-0 రూ. 575-0-0 రూ. 576-0-0 రూ. 577-0-0 రూ. 578-0-0 రూ. 579-0-0 రూ. 580-0-0 రూ. 581-0-0 రూ. 582-0-0 రూ. 583-0-0 రూ. 584-0-0 రూ. 585-0-0 రూ. 586-0-0 రూ. 587-0-0 రూ. 588-0-0 రూ. 589-0-0 రూ. 590-0-0 రూ. 591-0-0 రూ. 592-0-0 రూ. 593-0-0 రూ. 594-0-0 రూ. 595-0-0 రూ. 596-0-0 రూ. 597-0-0 రూ. 598-0-0 రూ. 599-0-0 రూ. 600-0-0 రూ. 601-0-0 రూ. 602-0-0 రూ. 603-0-0 రూ. 604-0-0 రూ. 605-0-0 రూ. 606-0-0 రూ. 607-0-0 రూ. 608-0-0 రూ. 609-0-0 రూ. 610-0-0 రూ. 611-0-0 రూ. 612-0-0 రూ. 613-0-0 రూ. 614-0-0 రూ. 615-0-0 రూ. 616-0-0 రూ. 617-0-0 రూ. 618-0-0 రూ. 619-0-0 రూ. 620-0-0 రూ. 621-0-0 రూ. 622-0-0 రూ. 623-0-0 రూ. 624-0-0 రూ. 625-0-0 రూ. 626-0-0 రూ. 627-0-0 రూ. 628-0-0 రూ. 629-0-0 రూ. 630-0-0 రూ. 631-0-0 రూ. 632-0-0 రూ. 633-0-0 రూ. 634-0-0 రూ. 635-0-0 రూ. 636-0-0 రూ. 637-0-0 రూ. 638-0-0 రూ. 639-0-0 రూ. 640-0-0 రూ. 641-0-0 రూ. 642-0-0 రూ. 643-0-0 రూ. 644-0-0 రూ. 645-0-0 రూ. 646-0-0 రూ. 647-0-0 రూ. 648-0-0 రూ. 649-0-0 రూ. 650-0-0 రూ. 651-0-0 రూ. 652-0-0 రూ. 653-0-0 రూ. 654-0-0 రూ. 655-0-0 రూ. 656-0-0 రూ. 657-0-0 రూ. 658-0-0 రూ. 659-0-0 రూ. 660-0-0 రూ. 661-0-0 రూ. 662-0-0 రూ. 663-0-0 రూ. 664-0-0 రూ. 665-0-0 రూ. 666-0-0 రూ. 667-0-0 రూ. 668-0-0 రూ. 669-0-0 రూ. 670-0-0 రూ. 671-0-0 రూ. 672-0-0 రూ. 673-0-0 రూ. 674-0-0 రూ. 675-0-0 రూ. 676-0-0 రూ. 677-0-0 రూ. 678-0-0 రూ. 679-0-0 రూ. 680-0-0 రూ. 681-0-0 రూ. 682-0-0 రూ. 683-0-0 రూ. 684-0-0 రూ. 685-0-0 రూ. 686-0-0 రూ. 687-0-0 రూ. 688-0-0 రూ. 689-0-0 రూ. 690-0-0 రూ. 691-0-0 రూ. 692-0-0 రూ. 693-0-0 రూ. 694-0-0 రూ. 695-0-0 రూ. 696-0-0 రూ. 697-0-0 రూ. 698-0-0 రూ. 699-0-0 రూ. 700-0-0 రూ. 701-0-0 రూ. 702-0-0 రూ. 703-0-0 రూ. 704-0-0 రూ. 705-0-0 రూ. 706-0-0 రూ. 707-0-0 రూ. 708-0-0 రూ. 709-0-0 రూ. 710-0-0 రూ. 711-0-0 రూ. 712-0-0 రూ. 713-0-0 రూ. 714-0-0 రూ. 715-0-0 రూ. 716-0-0 రూ. 717-0-0 రూ. 718-0-0 రూ. 719-0-0 రూ. 720-0-0 రూ. 721-0-0 రూ. 722-0-0 రూ. 723-0-0 రూ. 724-0-0 రూ. 725-0-0 రూ. 726-0-0 రూ. 727-0-0 రూ. 728-0-0 రూ. 729-0-0 రూ. 730-0-0 రూ. 731-0-0 రూ. 732-0-0 రూ. 733-0-0 రూ. 734-0-0 రూ. 735-0-0 రూ. 736-0-0 రూ. 737-0-0 రూ. 738-0-0 రూ. 739-0-0 రూ. 740-0-0 రూ. 741-0-0 రూ. 742-0-0 రూ. 743-0-0 రూ. 744-0-0 రూ. 745-0-0 రూ. 746-0-0 రూ. 747-0-0 రూ. 748-0-0 రూ. 749-0-0 రూ. 750-0-0 రూ. 751-0-0 రూ. 752-0-0 రూ. 753-0-0 రూ. 754-0-0 రూ. 755-0-0 రూ. 756-0-0 రూ. 757-0-0 రూ. 758-0-0 రూ. 759-0-0 రూ. 760-0-0 రూ. 761-0-0 రూ. 762-0-0 రూ. 763-0-0 రూ. 764-0-0 రూ. 765-0-0 రూ. 766-0-0 రూ. 767-0-0 రూ. 768-0-0 రూ. 769-0-0 రూ. 770-0-0 రూ. 771-0-0 రూ. 772-0-0 రూ. 773-0-0 రూ. 774-0-0 రూ. 775-0-0 రూ. 776-0-0 రూ. 777-0-0 రూ. 778-0-0 రూ. 779-0-0 రూ. 780-0-0 రూ. 781-0-0 రూ. 782-0-0 రూ. 783-0-0 రూ. 784-0-0 రూ. 785-0-0 రూ. 786-0-0 రూ. 787-0-0 రూ. 788-0-0 రూ. 789-0-0 రూ. 790-0-0 రూ. 791-0-0 రూ. 792-0-0 రూ. 793-0-0 రూ. 794-0-0 రూ. 795-0-0 రూ. 796-0-0 రూ. 797-0-0 రూ. 798-0-0 రూ. 799-0-0 రూ. 800-0-0 రూ. 801-0-0 రూ. 802-0-0 రూ. 803-0-0 రూ. 804-0-0 రూ. 805-0-0 రూ. 806-0-0 రూ. 807-0-0 రూ. 808-0-0 రూ. 809-0-0 రూ. 810-0-0 రూ. 811-0-0 రూ. 812-0-0 రూ. 813-0-0 రూ. 814-0-0 రూ. 815-0-0 రూ. 816-0-0 రూ. 817-0-0 రూ. 818-0-0 రూ. 819-0-0 రూ. 820-0-0 రూ. 821-0-0 రూ. 822-0-0 రూ. 823-0-0 రూ. 824-0-0 రూ. 825-0-0 రూ. 826-0-0 రూ. 827-0-0 రూ. 828-0-0 రూ. 829-0-0 రూ. 830-0-0 రూ. 831-0-0 రూ. 832-0-0 రూ. 833-0-0 రూ. 834-0-0 రూ. 835-0-0 రూ. 836-0-0 రూ. 837-0-0 రూ. 838-0-0 రూ. 839-0-0 రూ. 840-0-0 రూ. 841-0-0 రూ. 842-0-0 రూ. 843-0-0 రూ. 844-0-0 రూ. 845-0-0 రూ. 846-0-0 రూ. 847-0-0 రూ. 848-0-0 రూ. 849-0-0 రూ. 850-0-0 రూ. 851-0-0 రూ. 852-0-0 రూ. 853-0-0 రూ. 854-0-0 రూ. 855-0-0 రూ. 856-0-0 రూ. 857-0-0 రూ. 858-0-0 రూ. 859-0-0 రూ. 860-0-0 రూ. 861-0-0 రూ. 862-0-0 రూ. 863-0-0 రూ. 864-0-0 రూ. 865-0-0 రూ. 866-0-0 రూ. 867-0-0 రూ. 868-0-0 రూ. 869-0-0 రూ. 870-0-0 రూ. 871-0-0 రూ. 872-0-0 రూ. 873-0-0 రూ. 874-0-0 రూ. 875-0-0 రూ. 876-0-0 రూ. 877-0-0 రూ. 878-0-0 రూ. 879-0-0 రూ. 880-0-0 రూ. 881-0-0 రూ. 882-0-0 రూ. 883-0-0 రూ. 884-0-0 రూ. 885-0-0 రూ. 886-0-0 రూ. 887-0-0 రూ. 888-0-0 రూ. 889-0-0 రూ. 890-0-0 రూ. 891-0-0 రూ. 892-0-0 రూ. 893-0-0 రూ. 894-0-0 రూ. 895-0-0 రూ. 896-0-0 రూ. 897-0-0 రూ. 898-0-0 రూ. 899-0-0 రూ. 900-0-0 రూ. 901-0-0 రూ. 902-0-0 రూ. 903-0-0 రూ. 904-0-0 రూ. 905-0-0 రూ. 906-0-0 రూ. 907-0-0 రూ. 908-0-0 రూ. 909-0-0 రూ. 910-0-0 రూ. 911-0-0 రూ. 912-0-0 రూ. 913-0-0 రూ. 914-0-0 రూ. 915-0-0 రూ. 916-0-0 రూ. 917-0-0 రూ. 918-0-0 రూ. 919-0-0 రూ. 920-0-0 రూ. 921-0-0 రూ. 922-0-0 రూ. 923-

ఓవర్ లాండ్ 4

అద్భుతమైన
కూడుదల.

ఒక గాలను వెట్రోలుకు 42½ మైలు

ఓవర్ లాండ్ 4 కారు దొరుకు వెలకు యిత
ర కారులను దానితో పోల్చిచూడుకు కూడికకు, అంద
మునకును, పౌఖ్యమునకును, సమ్మతముగా పనిచేయు
టకును గూడ ఓవర్ లాండ్ 4 బండి చాల శ్రేష్టమైనది.

వెల రు 4750-0-0 లు మాత్రమే

ఆస్ట్రేలియాలో సంపూర్ణవిజయము కలిగినది.

ముందు ప్రపంచమునం దంతటను పెట్రోలు కరువు కలిగి
నందున ఆస్ట్రేలియాలో బైలు క్లబ్బువారు జరిపిన పెట్రోలు మిత
వ్యయము ఇరు పోటీనికూర్చి చాలమంది శ్రద్ధ వహించిరి.

బ్రిష్టేను - క్వాలండ్రాలకు మధ్య - 65 మైళ్లు - 30 మోటారు
కారులు ఇరు పోటీచేసెను. ఆగకుండ ఏకపూనికతో మామూలు ప్ర
యాణపు వేగముతో నడపబడెను.

ఆపందెములో ఓవర్లాండు మోటారు (ఏ. క్లాసు) కారులు
బాగుగా గెలుపొందెను. ఓవర్లాండు 4 కారులో ఎరికు జాకబుగారు
మిక్కిలి క్లాఫునీయముగా పెట్రోలు మితవ్యయమును చూపెను.
అని స్టీరింగువీలు వ్రాసెను.

టన్ను మైలేజీ 58.39 మైళ్లకు ఒక గాలను ప్రత్యక్షముగ రోడ్డు
మైలేజీ ఒక గాలనుకు 42½ మైళ్ల వంతున ఓవర్లాండు కారులు నడు
చుట చాల ప్రశంసనీయము. తక్కిన రెండు ఓవర్లాండు కారుల
కూడికను గూడ చేసిన అసామాన్యమగు కూడిక తేలినది.

అడిసన్ అండు కో. లిమిటెడ్.

(2659)

ఓవర్ లాండ్ డిస్ట్రిబ్యూటరులు మాంటురోడ్డు, హైదరాబాదు.

ది కృష్ణా సిమెంటు కంపెనీ, (లిమిటెడ్) (2627)

(1913-వ సంవత్సరము ఇండియన్ కంపెనీల ఆక్టు ననుసరించి ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)

మూలధనము : : : రూ 25,00,000

వాటా ఒకటింటికి రూ 10 లు వంతున 2,50,000 వాటాలుగా విభక్తమై యున్నవి.

ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము చెల్లించవలయును :-

రూ 2 లు దరఖాస్తుతోను, రూ 2 లు మంజూరై వడ్డీయను, తక్కినది కోరినవ్యయ దఫాకు రూ 2 లు వంతున ఇవ్వబడును.
ప్రతి రెండు దఫాలకు సుధ్య కి నెలవకంటె తక్కువకాల వ్యవధియందును.

దైరక్తరులు

- (1) విజాజ బహదూర్ గోవిందాను చతుర్వర్ణవాను, వర్తకులు, బ్యాంకు, మదరాసు, చేర్రాకో.
- (2) ఎస్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు బి. ఏ., బి. ఎల్., సి. బి. ఇ. ప్రొవీడెన్స్ బ్యాంకు, మదరాసు.
- (3) ఏ. నాదమని తెట్టిగారు, వర్తకులు, మదరాసు.
- (4) భాగవతాచార్య ఎం. ఏ. తిమ్మన్ బ్రాహ్మ సాహెబ్ బహదూర్ గారు, వర్తకులు, మదరాసు.
- (5) కోటా లక్ష్మయ్య నాయుడుగారు, వర్తకులు, గుంటూరు.
- (6) బి. రాజగోపాలాచారిగారు, వర్తకులు, మదరాసు.

బ్యాంకర్లు

ఇండియన్ బ్యాంకు, మదరాసు, బ్రాంచీలు.
ది కాతా ఇండస్ట్రియల్ బ్యాంకు (లిమిటెడ్) మదరాసు, బొంబాయి.

ఆడిటర్లు

మెసర్స్ ఫ్రెజర్ అండు రాస్,
చార్టర్డ్ అకౌంటెంట్లు, అంబేయ్ నగరీ, మదరాసు.
మానేజింగు ఏజెంట్లు
మెసర్స్ రాజగోపాల్ అండు కో.,
నెం. 18, కారల్ మర్చంటునగరీ, మదరాసు.

ప్రాసెక్యూటర్లు

ఈ కంపెనీకాడ రైజవాడలో ఒక సిమెంటు ఫ్యాక్టరీని నిర్మించుటకు నిశ్చయించియున్నాడు. దీనికి తగిన ఖరీదయి అన్నియు ఇక్కడ దొరకుటచే పెద్ద స్కీములపై నిర్మించుటో ఎక్కువ సిమెంటు ఇక్కడ దొరకగలదు. గతన్న సిమెంటుకాకి కావలసినంత సిమెంటు వర్షము చేయటచే ఈ స్థలమునందు తగు ఏర్పాటు త్వరలో చేయబడును. రైజవాడ చుట్టుప్రక్కల నున్న రాయి నిల్వలును రసాయనకాన్త్రాక్షులచే తరిగోధించబడి నిశ్చయించబడెను. విజయ గిరికి సిమెంటు తయారయేటట్లు ఈ రాయి తనిగివచ్చు పని అనేకులు సలహా నిచ్చుచున్నారు. ఇంగ్లీషువారు తయారయేటట్లు దానికంటె ఇదిబాగుగా నుండునని నిశ్చయించబడినది.

కృష్ణానందలలో ఆగేక తావులలో రాయి దొరకినను కృష్ణానదికి వాతవ రైజవాడకు 82 మైళ్లదూరములో నున్న చుత్తూరు నేర్యాగిగామములో దొరకు రాళ్లు చాల తులైసని. కావలసిన ఒడంబడిక నిశ్చయమైనది.

సంవత్సరమునకు 40,000 టన్నుల సిమెంటు తయారయేటట్టి ఫ్యాక్టరీ కట్టుటకు రూ 20,00,000 లు కావలెను. ఒకటన్న (6 ఏకరాలు) సిమెంటు తయారయేటట్లు రూ 25 లు అగుచున్నది. ఒకటన్న సిమెంటు రూ 100 లకు అమ్మబడుచున్నది. గతగ కంపెనీలను చాల లాభము పొందవచ్చును. ఈ కంపెనీ దైరక్తరులు 1920 వ సంవత్సరము డిసెంబరు 30-వ తేదీన భూమికిపై భాగముల వేర్పరచిరి. రెండవసారి భూమికిపై మరొకటి భాగముల వేర్పాటు చేసెనట. గతము మూలధనము వసూలైనవే రాజోపు బ్రాహ్మణమునందు వ్యాపారమును ప్రారంభించెనట. చందా దారులుగా చేర్చి గోదవారు మద్రాసు, పొంగలంపేటి, 16 వ నెంబరు భరణమునం దుండు, మానేజింగు ఏజెంట్ల త్వరలో దరఖాస్తు లంతుకొన వలెను.

కన్నాటూపభువుగారు యిప్పుడు యిండియాకు వెళ్లి
తన సామాన్యమునకు యింకను సేవ చేయుచునే యున్నాడు.
అయినగా రిప్పుడు యిండియాలో నిర్భయమున యింకా
ముల రాజ్యాంగతత్త్వమును జెల్లడించుచును గంభీరముగను
నున్నది.

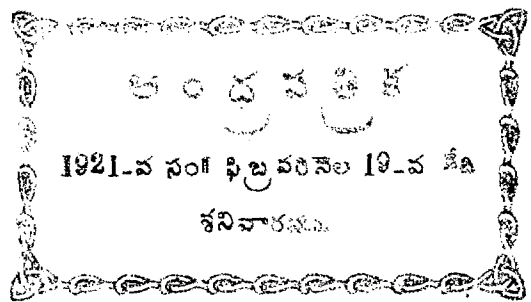
ఆంధ్రపత్రిక చందా నిర్వాహకులు

మార్చి మొదటి తేది నుండియును నీ క్రింది విధమున చందాలు వసూలు చేయబడును.

	చెన్నపురికి	బయటికి
సంవత్సర చందా	రూ 20 0 0 రూ 24 0 0	
అర్ధ సంవత్సరము	10 0 0	12 0 0
మాస మాసములు	5 4 0	6 4 0
మాసమునకు	1 12 0	2 2 0
కారపత్రిక సం॥ 1-కి	4 0 0	4 0 0
సంవత్సరాది సంచిక; సంవత్సర చందాదారులకు	1 0 0	1 0 0
ఇతరులకు		2 0 0

కాగితముల ధరలు సామానుల ధరలు జీతములు విపరీతముగ పెరిగినవి. ప్రచురణ విషయములు పెరుగుచున్నవి. రయిల్వే పార్కులు చార్జీలు న్ను హెచ్చయినవి. ఈ సందర్భము లందు పత్రిక నిర్వహణము దుస్థరముగ నున్నది. సాధనాంతరము లేక చందాలను హెచ్చించినను ఆంధ్ర దేశ భాషాభిమానులు పత్రిక నెప్పటివలె నాదరించి పోషించుటకు ప్రార్థితులు.

పత్రికాధిపతి.

స్వాతంత్ర్య నిరోధము

యాంకు హుస్సేను ప్రభృతుల నిర్బంధము గూర్చి నిన్నటి సాయంకాలము మదరాసు శాసనసభలో చర్చ జరిగెను. కృష్ణనాయుడు గారు, సందర్భములను దెలిపి, మలబారు కలెక్టరు గారి యవ్యక్త చర్యలను ఖండించిరి. కృష్ణనాయుడు గారు జెప్పిన ప్రకారము, జిల్లా మేజిస్ట్రేట్లు గారు మూడువారముల క్రిందనుండియు ప్రస్తుత స్థితికి బీజములను నాటుచుండిరి. ఎన్నడు తాలూకాయం దంతటను, వలువనాడ్ తాలూకాలో కొన్ని భాగములందును, సభలు జరుగ గూడదని, వీరు ప్రకటించిరి. గోపాలమీనన్, మాధవ నాయుడు, మొహిదీనుకోయాగార్లు ఆ ప్రదేశములలో నెక్కడను ఉపన్యసింపగూడదని, వారు ఆజ్ఞాపించిరి. మేజిస్ట్రేటుగారి ఉత్తరువులో, భుక్తి కొరకు వీరు న్యాయవాద వృత్తిని మానినటుల దెలుపబడెను. ఈ సంగతి, అసత్యమని కృష్ణనాయుడు గారు నుడివిరి. వీలనన మాధవ మీనన్ గారు రు 250 ల వృత్తిపన్నును చెల్లించుచుండిరి. మాధవ నాయుడుగారు గూడ వృత్తిపన్ను జెల్లించుచుండిరి. వీరికి మంచి ఆదాయము వచ్చుచుండిన ప్రతీతిగలదు. ఇట్టి ప్రమాఖులను యాకులు హుస్సేనువంటి నాయకుని అరెస్టు జేసి కారాగృహము పాలుసేయుట, వివేకమా యని కృష్ణనాయుడు గారడిగిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధ శాసనములను రద్దుజేయు విషయముగూర్చి యోచించుచుండ, సంస్కరణములు సఫలము గావలయునని అధికారులు గోర్తుచుండ, మరిచిపోదురుమింపుడను వాక్యములు దశదిశల మారు

మోగుచుండ, మలబారు మండలాధికారి అట్టి పర్యవసానమున కవకాశము లేకుండ జేసెను. పశ్చాత్తాపము కార్యములలో గనుపడవలయునుగాని, మాటలలోగాదు. ప్రజలు గతమును మరచు నటుల జేయుటకు, పాలకులే సమర్థులు. భామను గారివంటి యధికారులు దేశమున నిర్బంధములను కొనసాగించు చుండ, గతము మఱపునకు వచ్చుటకు మారుగ, క్రొత్త విషయ పరిస్థితు లుదయించుచుండును.

భామనుగారు, సభలను నిలిపివైచి, మలబారునందు సహాయ నిరాకరణోద్యమమును వ్యాపింపజేయుటకు సమకట్టిరి. నాయకుల నోళ్లను కట్టివైచిన, భావములు వ్యాపింపవని వారి యుద్దేశము. కాని నోళ్లను కట్టివైచిన కొలందియు, భావము లతిత్వరితముగ వ్యాపించునను సత్యమును వారు కనిపెట్టక జాలకబోయిరి. సభల నాపివైచి, నాయకులను నిర్బంధించుటచే, కేరళ దేశమునందు భావతీవ్రత క్షీణించెను. సహాయనిరాకరణవలంబు లుపదేశించెడి హితమెద్ది? అహింసావ్రతమును బూనుడు. త్యాగ ధర్మము నవలంబింపుడు. దౌర్జన్యమున కెంతమాత్రము గడంగకుడు. ఇట్టి యువదేశములనలన, ప్రజలు శాంతచిత్తులై ధర్మపథము ననుసరించుట కుద్యుక్తులయ్యెడివారు అట్టి యవకాశమును కలెక్టరుగారు దప్పించిరి. బాహుబలము వై మక్కువగల న్యాయుడియాపత్రికకు, కలెక్టరుగారిచర్య సమంజసముగ నే గనుపించుచున్నది. దూరాలోచన గలవారందరును శాంతిస్థాపనమునకు ప్రయత్నించుచుండ, ఇతరులు అల్లరులను పురికొల్పినలయని ఈ పత్రిక యడుగుచున్నది. కాంగ్రెసు ప్రచారకుల యుద్దేశము అల్లరులను పురికొల్పుటయేమని, న్యాయాధియోగపత్రికోద్దేశము గాబోలు! రాళ్లను రువ్వు వారిపై గుండ్లను ప్రయోగింపుమను వారికింత కన్నను ఎక్కుడు విశాలదృష్టియుండుట దుస్థరము. గాంధీ మహాత్ముడు వెనుక కల్లికోటకు వచ్చినపుడు, వేనవేల ప్రజల కుపన్యాసముల నిచ్చినను, ఎట్టి కలవరము గలుగలేదని, కృష్ణనాయుడుగారు జెప్పిరి. అట్టిరీతి, యిప్పుడు వైపరీత్యము సంభవించునని తలచుట, ప్రమాద భూయిష్టమని వీరు స్పష్టపరచిరి. కృష్ణనాయుడుగారు, సహాయనిరాకరణోద్యమమునకు ప్రతికూలుడు. మాధవన్ నాయుడు ప్రభృతుల ప్రచారము కొనసాగకుండ, వీరు విశేషముగ పాటుబడియుండిరి. అంతియగాక, వీరు తిరువాన్కూరు సంస్థానమునకు దివానుగనుండి, బాధ్యతగల స్థానము నాక్రమించి యుండెను. వీరికి మలబారు పరిస్థితులు, కరతలామలకములు. అట్టి వారు, జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారిచర్య, అనవసరమయినదనియు, నూతన కలవర కారణమగుననియు, జెప్పుచుండ, ప్రభుత్వ సభ్యుడగు సర్ లయొనల్ డేవిసుసనుగారు వ్యతిరేకాభిప్రాయము సూచించుట, విచిత్రముగ నుండకమానదు.

కలెక్టరుగారి యుత్తరువునం దింకొకవిశేషము గలదు. క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోడ్డుక్రిందసభల నాపివైచుటకు విలుగలదను విషయ మిదివరకధికారులకు దెలిసియుండలేదు. తెలిసియుండినచో రాజప్రోహ సభాశాసనమును నిర్బంధపఱపిన యావశ్యకత లేకుండెడిది. జన్మస్వాతంత్ర్యముల నరికట్టుటకు, పీనలుకోడ్డు ప్రొసీజరుకోడ్డులే చాలియుండును. క్రొత్తగ నేర్పడబోవు కమిటీవారేకారణముచే నయినను నిర్బంధ శాసనములను రద్దుజేసినను, ప్రజలను నిర్బంధించుటకు మూమూలు శాసనములే చాలునని, భామనుగారి చర్య చెప్పకనే చెప్పుచున్నది. అడ్వకేటు జనరలుగారగు సి. పి. రామస్వామిఅయ్యరుగారుగూడ, జిల్లా

మేజిస్ట్రేటుగారి యుత్తరువును హర్షించియుండ, ఇక సందియమేమి గలదు? ప్రస్తుత ప్రభుత్వ విధానము పూర్తిగ మారిపోయి స్వరాజ్యము చేకూరిన పిమ్మటగాని, స్వేచ్ఛ కవకాశములేదని రానురాను మరింత స్పష్టమగుచున్నది. తీయని పలుకుల చేతను, శుష్కచుగు వాగ్దానములచేతను, లాభము గలుగదని, తేటపడుచున్నది. నూతనోద్యమము సత్వరముగ వ్యాపించుటకు భామనుగారి యుత్తరువుకన్న ననుకూలమగు సాధన మింకొకటిలేదని, కృష్ణనాయుడుగారి యభిప్రాయముతో ఎల్ల రేకీభవింపకమానదు. సర్ లయొనల్ డేవిసుసనుగారు జెప్పిన సమాధానము జూచిన, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారికిని భామనుగారికిని తంతివార్తలు నడిచినని గ్రహింపవచ్చును. జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారిట్టి చర్య నవలంబింపవలసినవచ్చుట, శోచనీయమయినను, అది అనవసరమని మాత్రము, డేవిసుసనుగారు తలంచుటలేదు. జిల్లాయందంతటను సభలు జరుగకుండ నాటంకపరుచుట, భామను గారి యుద్దేశముట. అందుకు, అనుజ్ఞ నీయుమని ప్రభుత్వము వారికి భామనుగారు దెలుపగ, అట్టిపని జరుగుటకు వీలులేదనియు, అయినను ప్రత్యేక సభలను నిలిపివేయుటగాని, ప్రత్యేక సమయములలో యాకులు హుస్సేనుగారిని ఉపన్యసింపకుండ నాటంకపరుచుటగాని, తమ కభ్యంతరములేదనియు, ప్రభుత్వమువారు దెలిసిరి.

మేజిస్ట్రేటుగారియందు ప్రభుత్వమువారికి గల విశ్వాసముచే, వారిటుల గావించిరట. ప్రభుత్వము వారు జెప్పిన ప్రకారము మేజిస్ట్రేటుగారు రావరించిరా? అందుకు బదులుగ కొన్ని తాలూకాలలో సభలు జరుగగూడదని సామాన్యపు ఉత్తరువును గావించిరి. ఇంతటి తీవ్రచర్యకు గడంగుటకేమి కారణము గలిగెను? నూతన శాసనసభ్యు నవరినో నుహమ్మదీయ సంఘము బహిష్కరించెనట. సాంఘిక బహిష్కారము నవలంబింప గూడదని, గాంధీ స్పష్టముగ జెప్పియుండెను. యాకులు హుస్సేను ప్రభృతులీ విషయమునే ప్రజలకుజెప్పి, వారిలో గలిగిన దురభిప్రాయమును పోగొట్టి యుండెడివారు. త్వరలో తీవ్రచర్యలను బూననిచో, స్థితివిషమించునని, మేజిస్ట్రేటుగారు రిపోర్టుజేసిరి. అన్ని జిల్లాలలో లేని విపరీత స్థితి మలబారు జిల్లాలో నేమి కలిగెనో, కలెక్టరుగారి రిపోర్టు సూచించుటలేదు. మాసిఫాలకోపోచేకముగూర్చి కలెక్టరుగారు పలుమా రుదహరించిరి. మలబారు ప్రజలలో మాసిఫాలొక్కరేలేరు. వారు స్వల్ప సంఖ్యాకులు. వారెప్పుడో అల్లరులకు పాల్పడిరని, వారిని ఎల్ల పుడు ను నిందించుట యసభ్యము. అట్టి వారిని కోపోద్రేకుల గావించుటకు, భామనుగారి చర్యకన్న యనుకూలమయిన దింకొకటిలేదు. ప్రభుత్వమువారు అడ్వకేటు జనరలుగారిని గూడ యోచించియే, భామనుగారి చర్యకు వల్లెయనిరని, డేవిసుసనుగారు జెప్పిరి. అడ్వకేటుజనరలుగారి యభిప్రాయము తప్పుగునెడల, హైకోర్టులో దరఖాస్తు జేయువచ్చునని, డేవిసుసనుగారు బలికిరి. హైకోర్టులో దరఖాస్తు జేసి, బ్రిటిషు కోర్టులలో వాదించుటకు, యాకులు హుస్సేను ప్రభృతు లంగీకరింపరని, డేవిసుసనుగారికి దెలిసిన విషయమే. తమ ఎరుట నున్న సమాచారము బట్టి తాముటుల సలహానిచ్చితిమనియు, నిర్బంధ విధానము నవలంబించుట కిదియొక ప్రయత్నమని దెలిసినచో, తాము వేరు విధముగ నాచరించియుండెడివారమనియు, అయినను సందర్భముల నన్నిటిని పరికింప కుండ యాకుగనే మేజిస్ట్రేటుగారి యుత్తరువును ఆక్షేపించుట

తగదనియు, అద్వైతము జనరలు సి. పి. రామ స్వామయ్యగారు సమర్థించుకొనిరి.

ఎల్లరకు స్పష్టముగ కనుబడుచున్న విషయము, మొన్నటివరకును రాజకీయ ప్రముఖులలో నొకరుగనుండి బిసెంటుగారి నిర్బంధవాస సమయమున సాత్వికనిరోధమును సూచించిన ఆయ్యగారికి గోచరింపకుండుట వింతగనున్నది. అధికారపదవిని వహించిన పిమ్మట, దృక్పథము గూడ మారిపోవుననుట కిదియే తార్కాణము. శాసనము లెటులున్నను, ప్రస్తుత పరిస్థితులను గమనించు బాధ్యత ప్రభుత్వమువారిపై నిలచియున్నది. సహాయనిరాకరణోద్యమమును బలవంతముగ నడచితైచుటకు, భామనుగారు పట్టుబట్టినటులు, డేవిడు సనుగారి యుపన్యాసము వలన స్పష్టమగుచున్నది. మొన్నటి సాయంకాలము కల్లికోట బీచియొద్ద జనము గూడియుండగ, వారి నందరను రిసర్వ పోలీసువారు చెదరజేసినదియు, ఇంకను కొంతమంది నిలువబడగ, జిల్లామేజిస్ట్రేట్లు గారు సైనికులను బిలచి మరఫరాగిలో మందు కూరుమని ఆజ్ఞాపించినదియు, అంతట ప్రజలు వెడలిపోయినదియు, మెయిలుపత్రికలో ప్రచురింపబడిన సమాచారము దెలుపుచున్నది. ప్రజలలో వేళ త్వరలో వెడలియుండనిచో, జలియకొవాలాలో జరిగిన భీభత్సము కల్లికోటలో జరిగియుండెడి దేమో ఎవరు జిక్కుగలరు? అట్టియావద, దైవ సంఘటనము వలన దొలగి పోయెనని జెప్పవచ్చును. జిల్లామేజిస్ట్రేట్లుగారు, హ్రస్వదృష్టి కనుబడిచినచో, ప్రభుత్వమువారు వారి కేల ప్రోద్బలము గలిగింపవలయును? డి. బి. రామచంద్రరావు పంతులగారు చెలిపినటులు, జిల్లామేజిస్ట్రేట్లుగారి చర్య శాసనబద్ధమయినదా కాదా యని విచారించ నవసరములేదు. ప్రస్తుత దేశస్థితి ననుసరించి, ఇట్టి నిర్బంధములను కొనసాగ నిచ్చుట శ్రేయస్కరమగునా కాదాయని మాత్రమే యోచించవలయును. ఇతర ప్రభుత్వములవారు, గాంధీ ప్రభృతులను నిర్బంధింపకది, అధికారములేక గారు. అందువలన లాభమునకన్న నష్టమెక్కుడుగ గలదని వారికి దెలియును. మద్రాసు ప్రభుత్వము వారి కీ విషయము తెలియదా?

మద్రాసు రాష్ట్రమున గల వివరీత పరిస్థితు లితరరాష్ట్రములలో లేవు. మిగిలిన చోటుల, హిందూ మహమ్మదీయులలో వైకమత్వముగలదు. హిందువులలో బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర వివాదములు లేవు. ఈ రాష్ట్రమునందటలుగాక, జస్టిసు పక్షము వారు ఆభివృద్ధి కడ్డ గలిగించుచున్నారు. ఉద్యోగ విషయములందు బ్రాహ్మణేతరుల కొరకు పోరాడిన, కొంత యర్థముండును. స్వాతంత్ర్య నిరోధము నకుగూడ వీరు ప్రోద్బలము గలిగించుచున్నారు. జస్టిసువర్గమునకు నాయకులగు సర్ పి. త్యాగ రాయ శెట్టిగారు, యాకుబుహుస్సేనుగారిని ఉపన్యసింపనిచ్చిన మలబారు మండలమంతయు దగ్ధమయ్యెడిదని జెప్పిరి. అందుచే భామనుగారిచర్య దివ్యముగనున్నదని త్యాగరాయ శెట్టి గారు కొనియాడిరి. ఇట్టి సభ్యులతో నిండియున్న మద్రాసు శాసనసభ, ప్రజల స్వాతంత్ర్యమును కాపాడునని, తలంచుటకు వీలుగలదా? దీనిద్వారా, ప్రజలకు స్వాతంత్ర్యము లభించునని తలచుట వెట్టితనము. నేటిదినము, తిరిగి డేవిడు సనుగారు శాసనసభలో నుపన్యసించుచు, కల్లికోటలో శాంతిగలుగుచున్నదని తమకు జిల్లామేజిస్ట్రేట్లుగారు దెలిపినదియు, తామును అటులనే తలంచుచున్నామనియు, జెప్పిరి. నాయకుల నిర్బంధమువలన, శాంతి చేకూరెనని, భామనుగారు, డేవిడు సనుగారును సూచించదలచిరి గా

బోలు. అధికార ప్రతిష్ఠను, కాపాడుకొనుట కిది యొక మార్గమని జెప్పవచ్చును. సి. రాజగోపాలాచార్యులగారు వెడలినపుడు, ప్రజలు అల్లరి జేయకుండగ, యాకుబు హుస్సేనుగారు వెడలినపుడు అల్లరులేల జేసియుండురో తెలియకున్నది. ప్రజలీ శాసనసభలపై నాశ బెట్టుకొనక, తమ విధ్యుక్త ధర్మమును నెఱవేర్చుట శ్రేయస్కరము. యాకుబు హుస్సేను ప్రభృతుల నిర్బంధమునకు వగవబనిలేదు. అందువలన, స్వరాజ్యోద్యమమునకు మరింత ప్రోద్బలము గలుగునుగాని, విఘాతము గలుగనేరదు. ఇట్టి యనుకూల పరిణామమునకు తోడ్పడిన భామనుగారిని, జాతీయవాదు లభినందింపవలయునుగాని, నిందింపవలసరములేదు. త్యాగమే, జాతీయోద్యమమునకు మూలాధారము. త్యాగశీలురు బయల్పడలిన కొలదియు, ఉద్యమము నూతన వికాసము గాంచును. సానబెట్టినపిమ్మట మాణిక్యము మరింత ప్రకాశించినటులు, కఠిన శోధనల నెదుర్కొనినపుడు, సత్పురుషుల శీలము నిజశోధతో వెలుగును. ఇందుమూలమున జాతికంతకును ఉన్నతస్థితి చేకూరును. ఆపిమ్మట, గమ్యస్థానముచేరుట కంత కాలమోపట్టదు.

పార్లమెంటు సభ : సార్వభౌమని యుపన్యాసము

సార్వభౌమముడు పార్లమెంటుసభను తెరుచు సమయమున, ఉపన్యాసమిచ్చుట మామూలు. ఆయలవాటు ప్రకారము, సార్వభౌము డి మారును ఉపన్యసించి యుండెను. సార్వభౌముడు ఉపన్యాసమును తయారుజేయునపుడు సలహానిచ్చిన వారెవ్వరోగాని, ఉపన్యాసమునందు పంజాబు విషయ మెక్కడను గాన్పింపదు. ఆపిమ్మట జరిగిన చర్చలో ఒక్క సభ్యుడయినను పంజాబు విషయమునుగూర్చి సూచనను గావించి యుండలేదు. అన్ని భాగముల మంత్రులును ఇంగ్లండుదేశములో కలయుట కేర్పాటులు జేయబడినందులకు, సార్వభౌముడు తన సంతసమును దెలిపెను. వ్యయమును తగ్గించుటకు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టినటులు, ఉపన్యాసము దెలుపుచున్నది. ఇంగ్లండుదేశము కార్యవ్యయము నవలంబించి స్వపరిపాలనమును సంపాదించజాలదని, సూచించినది. అంగ్లదేశములో, పనిలేక యిబ్బందులు పడుచున్న వారి కష్టములను నివారించుట కొక చట్టము గావించబడునని, దెలిపినది. హిందూదేశ విషయము ఉపన్యాసములో లేకపోలేదు. కన్నాటు ప్రభువు దెరచిన నూతన శాసనసభలు, దేశ శాంతిని నెలకొల్పునని, ఉపన్యాసము సూచించినపుడు, పంజాబువిషయమునుగూర్చి ఏల దెలుపలేదో, యూహించజాలము. నూతన శాసనసభలను, దేశము బహిష్కరించియుండగ, వాని విషయమును మాత్రము యుపన్యాసములలో జెప్పటయు, ప్రజలనందరను కలవరపెట్టుచున్న పంజాబు సమస్యను విడచిపెట్టుటయు, విచిత్రముగ గనుపింపక మానవు. సార్వభౌముని యుపన్యాసములో కొన్ని విషయములు వదలివేయబడెనని, ఆస్పిత్యుగారు విమర్శించిరి. ప్యానిసు సమావేశము, మెసపోలేమియా మొదలగు విషయములను విడిచిపెట్టినటులు ఆస్పిత్యుగారు చెప్పిరిగాని, వారికయినను పంజాబు సమస్య స్ఫురింపలేదు. రీడింగు ప్రభువు రాజప్రతినిధిగ వెడలుటచే లాభముగలుగునని మాత్రము చెప్పిరి. వీరి లిబరలు సిద్ధాంతములన్నియు, పరాధీన జాతుల విషయము గూర్చి ముచ్చటించునపు

డెక్కడకు బోవునో తెలియదు. లేటరు సభ్యుడగు భామనుగారు ఇట్లెందు విషయమై ముచ్చటించిగాని, హిందూదేశ విషయము నెత్తుకొనలేదు. లాయడు జార్జిగారి యుపన్యాసములోగాని, కర్జను ప్రభువు ప్రభువుల సభలో నిచ్చిన యుపన్యాసములోగాని పాంచాళదేశపు సంగతియే గనుపింపదు. ఇంతకన్నను వేరుగ జరుగునని, తలచుటకు వీలులేదు. భారతీయులకు గలిగిన యవమానమును, బ్రిటీషు ప్రముఖులంతగ పాటించరు. హిందూదేశమును శాంతి పరుపదలచినయెడల, పార్లమెంటు సభను తెరుచునపుడు పంజాబు సమస్య పరిష్కారము గూర్చి ముచ్చటించిన భావ్యముగ నుండెడిది. అట్టిపనికి బ్రిటీషు ప్రభుత్వము బూనక, మంచి యవకాశమును జారవిడిచినది.

ముందుకా, వెనుకకా?
మద్రాసు శాసనసభ ముందుకు బోవుచున్నదా, వెనుకకు బోవుచున్నదా? జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటులను సభ్యులెన్నకొనవలయు నను తీర్మానమును, శివరావుగారిదివరకు ప్రతిపాదించి యుండిరి. ఆ తీర్మానము గూర్చి దీర్ఘచర్చ జరిగెను. జిల్లాబోర్డుల అధ్యక్షుల నెన్నుకొనుట కింకను తరుణము రాలేదని జస్టిసుపక్షమువా రందరును ఎలుగెత్తి చాటిరి. క్రొత్త మంత్రులకు ఇచ్చవచ్చెడి వారిని ప్రెసిడెంటులుగ నియమించెడి అధికారము నొలగి పోవునేమో యను భయము వీరిని వేధించుచున్నది. ప్రెసిడెంటుల నెన్నుకొనుట కింకను, సుముహూర్త మెప్పుడు వచ్చునో తోచకున్నది. కార్యనిర్వాహక శాఖనుండి న్యాయశాఖకు విడదీయుమని, కాంగ్రెసుసభ పుట్టిన నాటినుండియు గొంతు బొంగురుబోవునటుల ఆచుచునే యుండెను. ఆ తీర్మానమును, వెంకట్రమణి ఆయ్యగారు శాసనసభలో నుపపాదించగ, దానికి గూడ, జస్టిసు పార్టీవారు ప్రబలప్రతికూల్యము జూపియోడించిరి. నిరంకుశాభిమానుల కీ తీర్మానమెటుల రుచించును? శాసనసభా ప్రయోజనమిప్పుడు దెలిసివచ్చుటలేదా?

రామమోహనసభ - కాబట్టే పదాలు :—
సాంకర్యమహిమ శీల (19-2-21 కనిపించు) సాయంకాలము 5-15 వేళ గరుడగర్భధంకమును గూర్చును రేపు (20-2-21 ఆదివారము) సాయంకాలము 4-25 వేళ యక్కడి కళ్యాణమును గూర్చును (రంగము జయలక్ష్మీకళ్యాణ కాలక్షేపము జరుగును.

ఆదిపూడి సోమనాథరావు గారు:—సారికాళావక్షేపములను మనదేశమునందు వండితము గావించు భక్తులు లేరునున్నాడు. వారు స్వీకరింపసాగినను కనుకా వయగ కథాకాలక్షేపములను జేయుచు నానందము గలుగజేయుచున్నాడు. కథాకాలక్షేపములతో యుట దేశభావస్థితులలో ప్రయోజనములేకను పురాణేతిహాసమార్గమునను జేయుట పరిపాటియైనది. తాళమేళముల కీర్తనలు వారికాదు స్మరణములు (కథానామయములగు బాసలు) తిరుది. కథాశ్రమముల నిర్వహణపరిస్థితులకు మన్నిత్రోకలమృదదులుండదు భక్తిజ్ఞాన దయావైరాగాధి జనుదాంతులములను ప్రభుత్వజేయముల భయములేకయు సోమనాథరావుగారు వారి సారికథలయొద్ద మార్గము నవలంబించినదియును వారికాలక్షేపముల క్యక్తములేయిచ్చును. దయాకరవిజయము సాధిచిత్రము నూతనమార్గము నవలంబించుచున్నది. సానిత్రీచిత్రయందు గల చిత్రధర్మము నాభారము జేసికొని సోమనాథరావుగారు కదలకునక స్వయాపొగములను గల్పించి కథకు కనకంకముగ ప్రదర్శించిరి. సోమనాథరావుగారు ప్రత్యేకంఘనముగ శ్రీ గాధచరిత్రము సాదర్యముతోనుండగా కథాకాలక్షేపము జేయుచును. చెప్పి భరింపరాని యాంధ్రమహాజనులందరు సోమనాథరావు కాలక్షేపమును విని యానందించి సోమనాథరావు గారి ప్రోత్సాహము నొనరింపదురనుచున్నాడు.

మదరాసు శాసన సభ

(9)

కల్పికోట నిర్బంధితులు

గౌ. దేవిదన్నుగారి సమాధానము

(శాసనసభ విశేషము)

18-2-1921- మధ్యాహ్నము.

భాస్ బహదూర్ మహమ్మద్ ఉస్మాను సాహెబు గారి తీర్మానమును ఉపసాదించి.

ప్రభుత్వ పాతకాలలోవలె, నర్కాడు గ్రామము సహాయము పొందుచున్న ప్రైవేటు పాతకాలలో గూడ మహమ్మదీయ విద్యార్థులకు సగముచేత మండవలయుననియు, ఇట్లు చేసేందుకల్ల ప్రైవేటు పాతకాలకు కలుగు వడ్డీలను మను నర్కాడువారు ఇయ్యవలయు ననియు, ఈ సభవారు ప్రభుత్వమువారికి సహాయము చేయుచున్నారు.

సభలకు వెంటనే పాతకాలాధికారులను, కళా కాలాధికారులను, మహమ్మదీయ బాలకలక్షకుని పూర్తి చేయు కమిషనరులను నని నర్కాడువారు ఒక టి. టి. ను పంపిరి. మహమ్మదీయబాలాని బీదకాలు రక్షణకు పూర్తి చేయుటకు కట్టకాలకు చుట్ట చూచుకొనిరి.

అప్పాసాహెబును బహదూర్ గారి తీర్మానము నామోదించిరి.

ప్రభుత్వమువారు జతచేసిన గౌ. ఎ. మున్యరాయులు రెడ్డిగారు చేసిన పాతకాల లెక్కలకు నడువడము నకు బహుముగా "సంస్థలు" అను పదమును పెట్టుకొనిన ఈ తీర్మానమును అంగీకరించెదమనిరి. ఈ తీర్మానమును సభకుంచిది, అంగీకరించబడెను.

పి. కేశరావుగారు (బల్లారి) ఈ తీర్మానము నుపసాదించిరి.

"ఈ రాజధానిలో ప్రభుత్వమువారు చేయు ఖర్చు మొత్తమును విచారించి, వివిధాంగములలోని కృత్యము లన్నియును తగినంత తగ్గినంత ఖర్చునకు చేయవలెనని, అధికారులు అధికారమును కలగిన ఒక కమిటీకి ఏర్పరచవలయునని ఈ సభవారు ప్రభుత్వమువారికి కిఫాయతు చేయుచున్నారు.

రాజోత్త సంబంధమునకు రాబడి వెలపు కుదిర్చి దక్క సభవారికి తెలియజేయు ఈ తీర్మానము చట్టపరమ నావి పెట్టుట తరు ఇచ్చుచు కిఫాయతు గాను చెప్పగా, అధ్యక్షులు తేది 6వ స్థానిక సంబంధపరమను ఒక తీర్మానమును ఉపసాదించవలయుననియు, లేదా ఉపసాదించుకొనవలయుననియు చట్ట సలహా పెట్టుటకు పిలువవలయునని చెప్పిరి.

అంతట తీర్మానమును కిఫాయతు గారు ఉపసాదించిరి. పి. వి. వెంకట్రామయ్యగారు (కొండుముత్తూరు) ఈ తీర్మానమును ఆమోదించిరి.

అంతట తీర్మానముమీద చర్చ నావి పెట్టుటకు సభవారుంగీకరించిరి.

అంతట కె. గోపాలకృష్ణయ్యగారి తీర్మానమును ఉపసాదించిరి.

ప్రభుత్వోద్యోగియు అను సెలవు 200 రూపాయలకు పైగా చేరవలెనని చీరకులను లెక్కించి, 100 రూపాయలకు కంటే తక్కువగా చేసిన గలవారి కెక్కువచేత నులు ఇచ్చు విషయమును తమ మాన్యును చేసి ఆమోదించవలయునని ఈ సభవారు ప్రభుత్వమువారికి కిఫాయతు చేయుచున్నారు.

కె. జె. జెడ్ అభ్యర్థకుల చేతము అడవిమీను; నాన్ గెజెట్ అభ్యర్థకుల చేతము అత్యున్నతము. బలముచేసి అట్టి భారముమీద బడవకు అనియు నిజాతగలదా? అంతయు ప్రభాగములలో నుంచి రాల్చిన, మన్నమును తీసి అట్టి భారమున కంటించవలయునని నా ఉద్దేశము. ఉన్నతోద్యోగియుల చేతమును కొంతవరకు లెక్కించవలయునని నా ఉద్దేశము.

రావుబహదూరు టి. బాలాచీరావు నాయకులుగారి తీర్మానమును ఆమోదించిరి.

100 రూపాయలకు కంటే తక్కువ సంపాదించుచున్న చీరములు పెట్టించ వలయునని అని తీర్మానమును రావు బహదూరు ఆచంచర్ల కృష్ణరావుగారు సరిపించిరి.

ఎ. రంగనాథం మొదలియ్యగారు (బల్లారి) ఈ సభ రణము ఆమోదించిరి.

యస్. సోమసుందరం పిల్లగారు కె. యస్. వెంకట్రామయ్యగారు గాను సభరణ సంగీకరించిరి.

అయితే సభవారు సభరణ సంగీకరించలేదు. అంతట గోపాలకృష్ణయ్యగారు తమ తీర్మానమును ఉపసాదించుకొనిరి.

పి. వి. వెంకట్రామయ్యగారి తీర్మానమును ఉపసాదించిరి.

కార్యనిర్వాహకసభ్యులను నర్కాడు విచారణ కృత్యము నడప విలాటి సంబంధము లేకుండ చేయవలెనని, నర్కాడు విచారణాధికారుల సంబంధి ప్రాజెక్టులకు అధికారులు కంటే ను, జిల్లా సెషన్సుజడ్జి అధికారుల కంటే ను పెట్టుటకు అని తమ తీర్మానము తేలికమును చేయవలెనని ఈ సభవారు ప్రభుత్వమువారికి సహాయము చేయుచున్నారు.

(ఇప్పుడు అధ్యక్షులుగారికి బహుమతి పెట్టగా, శేషక పిల్లగా చర్చకుర సహించిరి.)

మేజిస్ట్రేటులు గ్రామములకు వెళ్లవలసి వచ్చినపుడు పార్టీలను చెప్పటికి రమ్మంటే నచ్చుటికి వెళ్లవలెను. జిల్లాజేడ్ మేజిస్ట్రేటులు జి. కే. కి తాలూకాల అధికారులు. వారు విచారించవలసిన కేసులకు పార్టీలు వారికోగూడ గ్రామములకు వెళ్లవలెననియు.

ఇట్లు లేక రివిన్యూనుకు చేయుటకు ఒక అధికారులు కేసును విచారణచేయుటకు మరొకరు అధికారులు ఉండినట్లైతే ఉత్తముగా నుండును. న్యాయవిచారణ జేయుటకు ప్రత్యేకముగా అధికారులను నియమించినట్లయితే జిల్లాజేడ్ కలెక్టరుగారిని తగ్గినవి కొండల జూదించెదను. ఇప్పటికన్న ప్రభుత్వమువారి ధనస్యమును మెచ్చుచు మరికొందరు పెప్పదరు. ఎట్టి అధ్యక్షులను ఉండినను ఈ సంస్కారసభ్యులను.

పి. కేశరావుగారు (బల్లారి) ఈ తీర్మానమును ఆమోదించిరి.

ఎ. రంగనాథం మొదలియ్యగారు (బల్లారి) ఈ తీర్మానమును బంపించిరి.

జి. మన్యగంపిళ్ళగారు (చీరనల్లెలి) ఈ తీర్మానమును అంగీకరించినయెడల ప్రభుత్వమే జతపుకు దర్శనము చెప్పయి, తమ ప్రతిపాదనకు వెరసి. (అధ్యక్షులు తిరిగివచ్చిరి)

జి. యం. నరసింహారావుగారు (కడప) మనము చెప్పిన దంతయు ఆచరణ జరుగ సంబంధమును. ఇదియంతయు గాని, అచరణము కాదు. (నిమిది, జివండి అని సర్ పి. త్యాగరావు (శ్రేష్టి గారు ఆరంభిరి.) ఇప్పుడేవద్దటి బాగుగా నున్నది. కొన్ని జిల్లాలలో వారి సంగీకరణమును పరిక్షించమని గోరవచ్చును.

పి. కేశరావు శ్రేష్టి గారు (మదరాసు):— మేజిస్ట్రేటులకు ప్రాజెక్టులకు అధికారుల బెటులు వాటిమీను చేదు. న్యాయాధికారులకు న్యాయవిచారణ జేయువలెనని మరొక విముతస ఉండవలెను. మన రాజధానిలో బ్రాహ్మణేతరులు 87 మిలియనులు; బ్రాహ్మణులు 13 మిలియనులు. (బ్రాహ్మణుల సంఖ్య ఇంతతక్కువైతే మన మనములలో ప్రెజ్మెంటు ప్రామాణుల, సంపూర్ణితిధ్యమే చేదు. ఒక సంవత్సరమునందు ప్రాజెక్టులకు 26 లక్షల మనములను నియమించగా, అందు 24 లక్షల బ్రాహ్మణులును, ఇద్దల బ్రాహ్మణేతరులు. బ్రాహ్మణులలోవలె బ్రాహ్మణేతరులలో విద్యార్థుల అవతలలు గలరు. ప్రాజెక్టులకు న్యాయవిచారణ ఉండవలెనని మనము పాటుచున్నాము. మనములను నియమించుచుండు బ్రాహ్మణులకు మరొకరుగా నున్నాడు. కాబట్టి ఈ తీర్మానమునే సంగీకరించను.

తీర్మానములో "కట్ట" అను పదము తీసివేయవలయునని యం. పి. శేషరావుగారు సభరణ చేసిరి. కె. యస్. వెంకట్రామయ్యగారు (కంభాపూరు) సభరణ నామోదించిరి.

అంతట తీర్మానమును గాని సభరణముగాని సభవారుంగీకరించలేదు.

అంతట కె. యస్. వెంకట్రామయ్యగారు (కంభాపూరు) ఈ తీర్మానమును ఉపసాదించిరి.

ఒక ఇంజనీరును, కంభాపూరుజిల్లాలో అనుభవముగల ఒక రిజిస్ట్రార్ అధికారును, మన్యకు భూమిభూదందును (అధికారేతరులు), ఒక కమిటీగాకరి కంభాపూరుజిల్లా విమలములను విచారించవలయునని ప్రభుత్వమువారికి ఈ సభవారు కిఫాయతు చేయుచున్నాడు. (అంతట అధ్యక్షులు తిరిగివచ్చిరి)

(అధ్యక్షులు తెచ్చటికో పెట్టగా, అర్. వెంకట్రామయ్యగారు తమ తీర్మానమును ఆమోదించిరి.)

ఈ తీర్మానము నామోదించబడిన తరువాత, గౌ. భాను బహదూరు మాదియుల సాహెబుగారు తేది రంతుల కెన్యముల తొలగించుటయే ప్రభుత్వమువారి ముఖ్యోద్దేశమనియు, ఏలై నంతమట్టుకు ప్రభుత్వమువారు సహాయము చేయుచున్నారనియు, చెప్పిరి.

(అధ్యక్షులు సర్. పి. రాజగోపాలాచార్యగారు తిరిగివచ్చిరి. అంతట వెంకట్రామయ్యగారు తేది వెళ్లిరి)

ఇప్పుడు 4 గంటలాయెను. ఉదయము నుకొన్న ప్రకారము ఉదయము సమీపించిరి.

నాయకులు నిర్బంధము.

కృష్ణం నాయకుల గారంతట ఇట్లువచ్చుననిరి.

యూకులు మున్నేను.

సామాన్య ప్రజల కంటకి ముఖ్య విషయము నొకరూ సర్పించుటకు మిగత (అధ్యక్షుడు) నాకు తెలిసివచ్చి గండుచున్న ఇతరచర్చ ఇందుకు గాను సమీపించుననే వెంకయ్య కృష్ణాచేరు.

యూకులు మున్నేనుగాను, మూడవక నాయకుల గారు, గోపాలమిగత గారు, మాజీ గోయా గారు సభకు ఏమి చేయగూడదని జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారు ఉత్తర్వు చేసిరి. వారందరు ఉత్తర్వును అతిక్రమించిరి. వారి నందుకు గాను కారాగృహమునకు పంపి 6 నెలల కిక్ చేసివారు.

కొన్ని తాలూకాలలోను, మలబారు జిల్లాలోని మరి కొన్ని భాగములందు సభకు గావించనూడదని కలెక్టరు గారు 15 రోజులకుంద ఒక ఉత్తర్వు చేసిరి. ఈ భాగములలో యూకులు మున్నేనుగాను, మూడవక నాయకుల గారును, గోపాల మిగత గారును, మాజీ గోయా గారును ఏలాటి ఉపన్యాసము లీయగూడదని కలెక్టరు గారు రాజ్జావించిరి.

సహాయ నిరాకరణోద్యమమునకు మూడవక నాయకుల గారును, గోపాలమిగత గారును, (న్యాయములు) కోర్టుకు వెళ్లుట ముగిసేరి. ఈ సహాయ నిరాకరణోద్యమము కేకమునకు ముగిసినందున దీని నా అభిప్రాయము. ఈ ఉద్యమము అభివృద్ధి చెందడంబట్టి నాకు సాధ్యమనువరకు చేసే పరిచేసివారు. మూడవక నాయకుల గారు తమ న్యాయ నావికృతి ముగిసినందు ప్రార్థన చేసిన నేను సంపాదించుచుండి.

రెండు మూడు రోజులకుంద యూకులు మున్నేనుగాను కిలాఫత్, సహాయ నిరాకరణమును గూర్చి ఉపన్యసించుటకు అభివృద్ధి చెల్లిరి. ఏలాటి ఉపన్యాసము లిచ్చగూడదనియు, వామి నీయవలయుననియు కలెక్టరు గారు ఉత్తర్వు వ్రాసంగిరి. వారు సమ్మతించవలసిన వారికి 6 నెలల కిక్ చేసిరి.

నూతన సంస్కరణములకు ప్రతిష్ఠించు తరుణమున ఇట్లు చేయుట మునుపములలో దుభిము కలిగించవలయు ఇందియా గవర్నమెంటువారు జతల స్వాతంత్ర్యములకు విరోధముగా నున్న నిర్బంధకా సనములన్నిటిని రద్దుచేయవలెననియు చెప్పిరి. సామాన్యజానసభలో వారెట్లు వ్యాసములేసియున్నాడు దేశాంతిశమియుభంగము కలుగవలెనని కిట్లు కలెక్టరు చేసియుండవచ్చును. కల్పికోట ప్రభుత్వంలో కట్టి అకాలి తీసేతరు గాబ్బుధాని నాయకు. ఏలాటి జిల్లాలు జతగలేను. ఇట్లు చేయక సభకు జతగనిచ్చి యుండియెడల అకాలితి కారణము లేకయుండును. గాంధీ మహాత్మాగారు కల్పికోటకు ఉరుదెచ్చినపుడు వారికట్టి అభ్యంతరములు పెట్టలేదు. సహాయ నిరాకరణము ఆహింసా ప్రాధికము. ఏం యా దేశములో మనసుందరముగా ను ముచేయుచున్నాడు. ఈ ఉద్యమవ్యాప్తిలో జేతమున కెట్టికోని కలుగలేదు. కలెక్టరు గారి ఆజ్ఞానొసంగిన తీర్మాన ప్రజలకు తమసంపూర్ణ అసమ్మతమును చెప్పుట కొక ప్ర.

రౌ ద్రి సంగ్రహ మాఖ శు॥ ౧౨, శనివారము

తిలకు మహాశయుడు.
జీవితము - ఉపన్యాసములు

తిలకు మహారాజ జీవితమును, సంపూర్ణావస్థానములను మూసికొండ భక్త్యనారాయణ శాస్త్రిగారు రాంధ్రమున రచించిరి. ఆ గ్రంథము సం దోక విశేషము కలదు. స్వతంత్ర కావ్యములు వేరు. భాషాంత రీ కృతగ్రంథములు వేరు. రెంటి కిని భాషాస్వరూపము భిన్నమైనను రసాదిత్యము నందు భిన్నరక పాదగ కూడదు. భాషాంతరీ కృత గ్రంథమునందు రసాదిత్యమునకు వికల్పము లేకుండ నుండినట్లు చే దానియందు విశేషము కన్పించును. సత్యనారాయణ శాస్త్రిగారు రచించిన యీ ఉపన్యాసములం దీ యాదిత్యము విశేషము కలదు. తెలుగులోనికి కఠిన రసము చేసిన యీ ఉపన్యాసములు కదా యిని పేరువిని యెవరు దానిని తిట్టే రించుటకు వీలులేదు. కావలయుననినట్టి కనిచేయి దలచినను వాటికోరిక సార్థకము కానేరదు. భాషాంతరీకరణమునందు సర్వసాధారణముగ గోచరించు యీ భాషాంతరములను నివారించ జేయుటయే భాషాంతరీ కర్తవ్యమందలి చమత్కారము. ఆ చమత్కారము లేనియెడల సవ్యభాషయందు జన్మించి ప్రకాశించిన పౌడయరూపమును మఱి యొక భాషయందు ప్రతిష్ఠించుటకు వీలుకలదు. ఒక భాషయందు ప్రకాశించు రసరూపమును ఇంకొక భాషయందు ప్రకాశింప జేయుటకు భాషాదుర్గము సరికొనించుట శుభవరము. ఆశ్చర్యమున సరికొనించుటయందు కర్తవ్య ప్రయోగ వేగముచే చిత్రమయిన కల్పిత శృంగారములందు జందీకృతు లగుచుండురు. ఆ కల్పిత బంధము వారితోక సకలకులకు కూడ దానించుచుండును. అయితే శాస్త్రిగారు తాము భాషాశృంగారములను తగిలించుకొనను లేదు సాతకులకు తగిలించను లేదు. వారు కేవలము భాషను ప్రదర్శించుటతోనే ప్రయోగపడి యుండలేదు. పూర్ణముగ భాషమును ప్రదర్శించుటయందు ప్రయత్నము సార్థకమైనచో సక్రయత్నముగనే భాష ప్రదర్శితమగును. దీని కాంతి వ త్రియందు లేదని సర్వత్ర తెలిసినదే. ఉపన్యాసములందు భాషములకు తగిన భాషాపోషణ కలదు. శాస్త్రిగారు చూపిన భాషానై ష్ఠ్యమునూ, భావ పరిపూర్ణతయును ఈ క్రింది వాక్యములు వ్యక్తము జేయబాలెను.

“స్వరాజ్యమును మాట చెప్పగనే యేమి తోచును? మన స్వంతపాలన కేదియో వ్యతిరేకమైన పరిపాలన మిచ్చు దున్నదని భువ్వముగ యున్నది. మన కిచ్చుదీట్టి సీతి ప్రాప్తించినది. మన పాలకులు మన పాలమునకు జెందిన వారుకారు. మన జాతికి జెందిన వారుకారు. మన దేశమునకు జెందినవారు కారు. మన పాలకులు “మావారా?” “వరులా” యిని ప్రశ్న వచ్చినప్పుడు “వరులని”యే చెప్పవలెను.”

అట్లయెడు తెల ౨-౪-౦, కాఫల యెండు తెల ౨-౦-౦ ౫౦, ౭, కలుకెట్టి పేర్లు, చుదరాను.

శాస్త్రిగారి భాషాంతరీకరణము సరళమై యుండెను. వారి యత్నమునందు సరళభావము కరిపూర్ణముగ సార్థక మయ్యెను. భాషయందు వారు పరుషమైన మాటలు వాడియుండలేదు. పూర్ణ భావమును పూర్ణముగ చిత్రించుటకు పరళ పదములనే వాడవలసియుండును. వారు వ్యాకరణాది గాంభీర్యములను చూపుటకు ప్రయోగ పడక భావమును చిత్రించుటకు తగిన సరళపదములనే సర్వత్ర ప్రయోగించిరి. వాక్యములందు భావమునకు తగిన భారకలకు. భాషాంతరీకరణమునందు భాషావాసనను చాటుట కష్టమే యైనను శాస్త్రిగారు కా కష్టము నవలీలగ సరికొనించిరి. భాషావాసన ముంచిదా చెడ్డదా యిని సంశయ తోను అది యె తవరకు ముంచిది యెంతవరకు చెడ్డది యిని విషయముతోను మీమాంస కారున కంత జని యుండకూడదు. భాషాంతరీ కరణమునందు ప్రధానలోకమున సవ్యభాషావాసన యెంత పటిమ కలిగియు, అవ్యభాషా వాసన నొకన భాషాంతరీ కృతనిషయమునందు దానివలన పూర్ణ భావ మంతవరకు మరుగుపడి పోయిన దనియు, మాత్రము మీమాంస కారుడు ముఖ్యముగ వాలో చింతగలడు. భాషాదిత్యమునకు తగిన భాషాస్వాతంత్ర్యము కలదా యని మీమాంసకారుడు మీమాంస చేయక మానదు. ఏభాష కాభాషకే భాషాదిత్యమునకు తగిన భాషాస్వాతంత్ర్యము, పదగుంభనయు నుండునని భాషాంతరీకర్త మలది పోవుచుండును. అగ్ల భాషానిషయమును అంధీయులొనికి పరివర్తనము చేయునట్లును పత్రికా పవ రకులను, గ్రంథ రచయితలను తడితరులను చేయుచున్న లోకమే యిది. రాను రాను ఆలోచన పోవుచున్న మాట నిజమే కాని సప్రయత్నముగ మనకు సంక్రమించిన లోపమును ప్రయత్నము చేతనే పూర్ణముగ నివారించ గలుగుదుమే కాని దానంతట దిబ్బపోవును గదా యని తలచినచో నది పోవునది కాదని భాషాంతరీ కరణకర్తలు గ్రహింప వలయును. సత్యనారాయణ శాస్త్రిగారియం దీప్రయత్నము పూర్ణముగ గోచరించు చుండెను.

భాషాంతరీ కరణమునందు భాషాదిత్యమునకు తరువాత భాషాదిత్యము కుదుర వలెను గాఢముపై మాలిన్యమై యుండినచో దీపకాంతి యీ మాలిన్యమై యుండును కదా! భాషమునందలి సరసము విరసము భాషనుబట్టియే వచ్చును. తిలకు ఉపన్యాసములు చదువదలచిన ఆంధ్రుడు తిలకు ఆంధ్రుడనియే భావించక మానదు. కారణము అంధభాషలో నతనికి మనోగోచర మగు భాషస్వరూపమును జట్టి తిలకు వాక్యార్థమును గ్రహించును. భాషమూర్తి యైన తిలకును భావమూర్తిగనే చిత్రింపవలయును గాని భాషమూర్తిగ చిత్రింపకూడదు. తిలకు భాషములు మన న్నునకు పట్టుటకు భాషాపోష మద్దురాకూడదు. తిలకునకు లేని భాషమును కల్పించుటకు గాని, ఉన్నదానిని తీసివేయుటకు గాని శాస్త్రిగారి పని కానేరదు. ఉన్నదున్నట్లు చిత్రించుటయే వ రిపని.

అందుకు వారెట్లు పయత్నించిరో చూడడు. “మీ రిచ్చుటికి మాకు రాజనీతిని బోధించుటకు వచ్చితిరని మేముప్పుకొనుచున్నాము. కాని యెంతకాలము మాకు బోధించెదరు? ఒకతరమా! రెండుతరమా! మూడుతరమా! దీని కేమైన యింతున్నదా? అవనానము వరకు యీవిధముగ బానిసలవలె (గులాములవలె) మీ క్రింద సేన చేయవలసినదేనా? మీరు మాకు బోధింప వచ్చి తిరిగద. మన కుర్రవాని కింటివద్ద సాతములు చెప్పుటకు సాభ్యాయని నొకనిని యేర్పరుచుకొందు మనుకొనుడు. అతనిని నేర్పరచుటకుమును అతనిని “పిచ్చివలములలో నీ ఏ సాతములను నేర్పెదవు” అని యిడుగుచును. 10 సంవత్సరములా? 20 సంవత్సరములా? 25 సంవత్సరములా? రెండునెల లోనా? నాలుగు నెలలోనా? ఆరునెలలో పూర్తి కాగలదని మన మనుకొనిన చదువుకు అతడు ఒక సంవత్సరకాలము పట్టునని ప్రశ్నస్త్రుత మిచ్చిన యెడల మన మతనితో నేమి చెప్పుచుము? “నీవు పడిరావు. వెళ్ళిపో! మే మింకొక యీ సాభ్యాయని యేర్పఱుచుకొనుము” అని చెప్పి వానిని సాగ సంపుదుముగద. ప్రజలకు స్వరాజ్యవిద్య నేర్పుట కూడ నిట్టిదే.”

పై వాక్యరత్నములను చదువువానికి సత్యనారాయణ శాస్త్రిగారి భాషాంతరీకరణపు ముక్కలుగావు స్ఫురించు నని తిలకు మహారాజు ముక్తకంఠమునుండి వెలుపడు మహావాక్యములు. శాస్త్రిగారి భాషాంతరీకరణము సరళముగ నుండెను. వారి గ్రంథమునందలి విశేషమే యిది. అంతకుండు విశేషమును సాతకులను కొరకు కొరిసను వారియ్యజాలెడి. ఇత్యుతగిన దంతను వారు ప్రసాదించిరి.

ఆంధ్రపత్రికా ముద్రణాలయమునందు గ్రంథమును దివ్యముగ ముద్రించిరి. చక్కని బయింపు చేసిరి. అట్టజయిండు పుస్తకము ఖరీదు రు 2-4-0; కాగితపు జయింపు పుస్తకము రు 2-0-0 య. పుస్తకములు ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయములో దొరకును.

ఆంధ్రులలో విఖ్యాత నాయకులగు మహారాష్ట్ర కాశీనాథుని నానేక్యరచావుగాని గ్రంథమునకు ఉపోద్ఘాతము వ్రాసియుండిరి. భారతీయుల కర్తవ్యదీక్ష నే విధముగ తిలకు మహాశయుడు వికసించజేసెనో నానేక్యర రచావుగాని చూపించిరి. భారతహృదయము నావరించిన వ్యామోహపీతమును తిలకు విశ్లేషము చేసిన విధమును వారు తేటతెల్లముగ తెలిపిరి. “గత పురుషాంతరము నావహించిన సాశ్చర్యవ్యామోహమును సయితము (తిలకు) గలిగి యుం” నని నానేక్యర రచావుగాని తెలిపిన మహావాక్యమునే ప్రస్తుత తరచువారు విశేషము చింతిం చేయవలసి యుండును. తిలకు ఉపదేశములను సాధించుటయే భారతీయులతోబాటు ఆంధ్రులకును కర్తవ్యము. అందుకు వారు చూపిన భారత మంత్ర మిదియే.

జంఘాలశాస్త్రీవాసిన లేఖను జదివెదను

సాక్షి:—జంఘాలాడు నమస్కారములు - కిందటి పాఠ పాఠశాలలో బాలరయెడుట మనశ్శక్తులనుగూర్చి యుపన్యసింపింపెను యంకము గ్రామ మంతయుఁ బ్రాణింపి. మఱి యొక యుపన్యాస మిచ్చుని యాశీర్వాదము నన్నుఁ గోరిరి. నాకు జేమామున ననాలోగ్యముగా నున్నను- వారి ప్రార్థనాప్రాబల్యమున నంగీకరింపవలసివచ్చినది. జన సమాచారము చురచీకముగా నుండుటచే బహిరంగపథయే జరుగవలసివచ్చినది. తేనిని గూర్చి యుపన్యసింపవలసిన దని నేను సభవారి నడిగితిని. ఏదైన వింతను గూర్చి యుపన్యసింపు మని సభలోఁ గొందఁ జనిరి. అప్పుడు నే నిట్లంటిని.

నాయనలారా! ఏదైన వింతనుగూర్చి చెప్పవలెదరా? సుప్రసిక్తంబై వింతయే మున్నది? జనులు పుట్టుచున్నారు. చచ్చుచున్నారు. ఇక్కడఁ బడు కళ్యాణమున యందఁజెలుంగుదురు. కాని యిదియే కళ్యాణముని మాటలాడుచున్నారు. నిశ్చయపటమకొనుచున్నారు. ఆచరించుచున్నారు. కళ్యాణము కాదని మృత్యుజేతర యాచంప నీచంప వాయించుచున్నది. చెప్పఁ దీసికొని నెత్తివైఁ గొట్టుచున్నది. మిమ్ము మట్టిలోఁ గలుపుచున్నది. భస్మ మొనర్చుచున్నది. ఉష్ణాన నూడివైచుచున్నది. ఏమి చేసిన నేమి? ఎంతచేసిన నేమి? మీకు సిగ్గుబడి యును అన్నవా? తాలతో గున్నముతో నిండ్లు కట్టించుచున్నారు. ఇనుముతోఁ బెట్టెలను మందనములను జేయించుచున్నారు. పెండితోఁ బాత్రములు చేయించుచున్నారు. బంగారుతో వస్తువులచేయించుచున్నారు. కట్టించిన యిండ్లికఁ దడియైన నారకుండ నున్నవి. చేయించిన పెట్టెల మెలుగైన నింకఁ బోతున్నది. తఱిగిపోవును- విటిగిపోవును- అరగిపోవును. గరగిపోవు నని మిరచియే దేచ్చి చేయించిన నన్నియుఁ దరుగుతుండ, విలుగుతుండ, నరుగుతుండ, గరుగుతుండనే మీరు తరుగుచున్నారు, విరుగుచున్నారు, అరుగుచున్నారు, కరుగుచున్నారు. మీరు సంపాదించిన భూము లిక్కడనే యున్నవి. మీరాజ్ఞించిన సామ్యు లన్నియు నిక్కడనే యున్నవి. ధరించిన వస్త్రాదు లన్నియు నిక్కడనే యున్నవి. మీ మీదనే ప్రాణములు పెట్టుకొని కాలక్షేప మాచరించిన యాలావిధిల-ఒక్కయడుగైన మీతోఁ బెట్టకుండ - నిండ్లయొద్ద మీ భనమును గాచి కొనుచుఁ బదిలముగా నున్నారు. మిమ్ముఁ దొట్టెలోఁ బెట్టిన దినుసునఁ గట్టిన మెలత్రాదైన మీతో రాకుండ-నదియుఁగూడ లాగివైచుచున్నారు. మీరు కట్టించిన యిండ్లలోనైన మిమ్ముఁ గాల్చక, మీరు ప్రారంభించిన తోటలలోనైన మిమ్ముఁ బ్రాంతి పెట్టక, గాడిదలు పొరలుబోట, గుక్కలు పాడుచేసినచోట, దుర్గంధభూయిష్ట మైనచోట, మిమ్ముల మంటఁబెట్టుచున్నారు. గోతరెట్టుచున్నారు. ఏది యెటులున్నను బ్రదుకవలయునను పాపరక్తము తక్కు మీ కేమియు లేదు. బ్రదుకవలయును. బ్రదుకవలయును. ఎల్లకాలము బ్రదుకవలయును. ఎవరు చచ్చినను సరే నీవుమాత్రము బ్రదుకవలయును. ఎంతసేపు-నీనుభవము-నీమేలు-నీలాభము, నీబ్రతుకే కాని నీకు జేతొక్క చింతయే లేదు. నీవువత్తు నని యెలుంగుదువు. కాని యామాట మఱచి పోవుచువు. వ్యాకతేవత నీవెన్న పాము విలుంగఁగొట్టి-నిన్ను దిర్బగ్గునును జేసినను, మృతి సమీపించుచున్నది కదా యను మాటైన మనసునఁ జేరనియక-కట్టచేత బుచ్చుకొని-యెంగిలి మెరుతలు ఓనుచున్న పిల్లని గొట్టఁబోవుచువు. వ్యాకతేవత నీ యెరుటఁబడి మూఁతిమీఁదఁదన్న పండ్లరాలఁగొట్టినను మరణ సన్నద్ధుడవై యుండక, యనసాన మను మాటైన నంతరంగ నునఁజేరనియక, మఱల బండ్లుకట్టించుకొని-యిదివఱకు బ్రతికెన సిగ్గుమానిన- పనికిమానిన- మొండిమోట బ్రదుకు- తిరిగి బ్రదుకఁ దలచు కొందువు. మృతిమాట నెఁడైన నీకు జ్ఞప్తినేయగ

“స్వాతంత్ర్యము మానవునకు సహజ మగు హక్కు. ఇవి వరుణ దయాధర్మ బిచ్చముగూడు; దీగొరికై మీరెట్టి తాగ్యములు చేయవలసి వచ్చినను చేయక తప్పదు. ఇట్టి దృఢసంకల్పముతో మీరు వనిచేసినయెడల మీల్లోకములందు మీ కడ్డమువచ్చున దేదియు నుండదు”.

మహాసాంకారివై నీ వేచావుము. నీవేచావునుని యాతనిని కేమితువు. నీమీదనే నీకుఁ బ్రేమముగాని నీకొకనిమీదఁ ప్రేమములేదు నీకట్లున్నప్పుడు నీమీద నొకనికే ప్రేమ ముండునా? లేదు. సార్వజనినామ రాగ మనునది పుస్తకముల లోనే కాని వస్తుతత్వమున మిథ్య. సంసారానురాగము కూడ మిథ్య. ఎవనిమట్టునకు వాఁడే. తల్లి లేదు. తండ్రిలేడు. కొడుకు లేడు. భార్యలేదు. ఉన్నవాడవు నీవే.

శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస-యొక్క చిన్న యితహాస మను జెప్పినాడు. ఒక పండితుఁడు రామకృష్ణ పరమహంస యొద్దకువచ్చి, యామహానభావునకుఁ బాదాభివందన మాచరించుచుండెను. ఆ పండితుఁడు పరమహంసను గురువుగాను దైవముగాను జూచుకొనుచు నేవించుచుండెను. కొంతకాల మిట్లు జరుగగా - నాపండితునకు సన్యసింపవలయునను బుద్ధి పుట్టి తన యభిప్రాయమును బరమహంసకు జెల్పించెను. “సంసారబంధములను గోసికొనుటకు నీకు సమర్థత కలిగిన యెడల సన్యసింపనే వచ్చునని” యాపరమహంస పలికెను- “నామట్లు నకు నేను గోసిగొంటిని నా కిప్పుడు భార్యయుం దనురాగము లేదు. ఉన్నయొక్క పుత్రునియుండును లేదు. వృద్ధయైన కన్న తల్లియుండును లేదు. కాని వాగదండకు నాయందు మమకార మింక విడువకున్నది. కొడుకు మిగులఁ జిన్నవాడు. నేను సన్యసింపునెడల నాతఁడు బెంగగొని మరణించునేమో? అది గాక భార్య మహానురాగవతి. నావిశ్లేషమున నామెగుండె పగిలించబోవునేమో? అదిగాక- తల్లి - నాచేతఁ గడతేజ వలయు నని యెంచిన తల్లి - నేను సన్యసింపునెడల దిక్కులేనిదై యేగోఁతిలోనో నూఁతిలోనోపడి ప్రాణములు వాయునేమో? ఈ భయము నాకెంతయైన నున్నది - ఇన్ని ప్రాణములకు బాధనిచ్చిన వాడ నగుదునేమో యని తలపటాయించుచున్నాను” అని పండితుఁడు పలికెను. పరమహంస మందహాస మొనర్చి “నాయనా! నీ వింటికిఁబోయి కడుపు నొప్పిని నటింపి గట్టిగ నేడ్చుచుండుము. నేను గొంత నేపటికి నీయింటికి వత్తు నని చెప్పి యాతనిఁ బంపివైచెను. ఆపండితుఁ డింటికిఁ బోయి, మాయా గర్భజేదనచే నిల్లెరి పోవనేడ్చుచుండెను. భయంకరమైన యాతని బాధఁగాంచి - యాతని భార్య పరిపరి విధములఁ బలవించుచున్నది. పరిజేదన మొనర్చుచున్నది. భర్త పాదముల యొద్దఁబడి తలనీలవైఁ గొట్టుకొనుచున్నది. చిన్నపిల్లవాడు తల్లియెడ్చుచున్నదని యెడ్చుచున్నాడు. పాప మాపండితుని తల్లి - “నాయనా! నీకు వచ్చిన బాధ నాకు రాఁగూడదా? నే నెందుల కింతకాలము బ్రదికియుంటిని? నీచేతులలో నెడలిపోవలసిన దానకు రా! నాయనా! నాకన్నులు కాలిపోను. నీబాధ నేనుజూడలేనురా! ఓమరణజేతా. నన్ను శీఘ్రముగాఁ గొనిపోవా” యని కరరివలె మహాకరుణముగా విలపించుచున్నది. మంచము మీదఁ బండుకొనలేక, కూరుచుండ లేక, నట్టిటు గొంతు నులిమిన కొడివలె, గిజిజి కొట్టుకొనుచుఁ బండితుఁడు ప్రాణోత్క్రమణ లక్షణముల నభినయించుచున్నాడు. పండితుఁడే ప్రాంతాభినయమునకుఁ బ్రయత్నించినప్పు డింక లోపమేమి? ఇంతలోఁ బరమ హంస యచ్చటికి విచ్చేసికాడు. ఆయనను గాంచి తల్లియు భార్యయు నా మహాన భావుఁడీతని ప్రాణములఁ గాపాడఁ గలఁడని యాసచే నాతని కాకులవై బడిరి. ఆతఁడు మంచమును సమీపించి- కోగిజి-ని-తలపండించి-యూరకుండెను. ఆసంకల్పదశను సమీపతేక “స్వామీ! మీరు భగవంతునివలె వచ్చినారు. ఈతనిని బ్రదికింతురా? మమ్ము గంగలో దిగుమందురా? యని గుండెలు బాదుకొనుచు గొంతెత్తి గోలుచుని యేడ్చిరి. “అమ్మా! నీవు - అమ్మానీవు - గుండెలు పగుల నేడుమఁడు - ఏడ్చిన లాభములేదు” అని పరమహంస పలికెను. అయ్యో! అయ్యో! ఇక బ్రదుకఁదా” యని నేలను బడి మూర్ఛపడిరి. వారు కొంత ప్రజ్ఞను గాంచిన పిమ్మట నాతని భార్యతోఁ బరమహంస, “అమ్మా! నీభర్త బ్రతుకుట కొక్క యాపాయ మున్నది. ఆయనకుఁ బ్రతినిధిగ నీవు మృతినొందుచువేని యాతఁడు బ్రతుకును. “అని పలికెను. అది వఱకుఁ దారకములోనున్న యెడుపు మధ్యమకాలములోని కట్టె దిగిపోయి-తనకుమను నంతలో-నుండరములోఁ బడి-మఱి యొక్క కను కెప్పుడొకటి మాటుమడఁగెను. అంతఁ గన్ను లాతుకొనుచు నామె “అయ్యో! అంతకంటె గాఢపిన చేమి! నాతనువు నాభర్త కై వినియోగపడుట కంటె నాకు నేణు నుగతియున్నదా? కాని, తల్లికిఁ గరవైన యీ చంటి వాని బ్రదు కేమి యగునురా భగవంతుడా? యని యెడ్చుచున్నాను. నోకలుంగని పసిబిడ్డ-తల్లి చావుపిల్లఁడు-అయ్యో-తండ్రి నెంపఁ గలదా? కన్న కడుపుబాధ కన్న దానికి”

అని యింక నేమో చెప్పఁబోవుచుండగా, దిరుగ కూలతెర దిగునీకీకృత బాధతో వచ్చిన వానివలె వెణకబూరిమీదఁ బడునట్లా పండితుఁ డేడ్చెను. ఈసారి యాతనియెడ్చు నిజమైన యేడ్చు. ఇంక నభినయమేల? ఇంతకాలమునుండి నమ్ముకొన్న భార్య యిట్లు మనః పూర్వకముగాఁ దృణప్రాయముగా విడిచిపెట్టినదికదా యని యాతఁడు గుండె లనిసిపోనేడ్చి, వెంటనే కొంత శ్రోధముతోఁగూడిన పట్టుదలను వహించి, యూరకుండెను. పరమహంస యంతట నాతనితల్లిని విలిచి “అమ్మా! నీకొడుకు కొఱకు నీప్రాణముల నర్పింపగలవా?” యని యడుగ- “స్వామీ! ఏమని చెప్పగలను. కోడలు చట్టితెలిది తక్కువది. కుట్టవాడు వీధిలోనికిఁబోయి నాల్గు దబ్బలు తెచ్చినఁగాని సంసారము జరుగు సాధనములేదు. ఇంటిలోఁ బెద్ద దిక్కుయి నేయికనులఁగని పట్టియందు నేనింక నుండగ నే-కొంప యాణు మూడుగా నున్నది. నేనుగూడ లేకుండునెడల నింకఁ జెప్పవలసినదేమి? అదిగాక స్వామీ! చంటివానికి నాయొద్దఁ జనవెక్కువ. వాఁడు బెంగటిల్లి పోయినయెడల నింక మంకవృద్ధి యేలాగు? కోడలికి రెండవ కానుపు వచ్చునట్లగ పడకుండ నున్నది. ఇంతకంటె నాకేమియు సంజేమాములేదు.” అని తల్లి చెప్పెను. అర్థ కరీరికి యగు భార్యయును పలుకగాఁ- దనువులోఁ దనువు, రక్తములో రక్తము- ప్రేగులోఁ ప్రేగు-నైన యొక్క కొడుకుకు గూర్చి కన్న తల్లియే యిట్లు పలుకగా- “జయా పరమేశ్వరా! జయా పరమేశ్వరా! ఊ” యని మంచమునుండి దుమికి “ఇదిగో సన్యసింపుచున్నాను. పరమహంస క్షామణి! నీకాటి నాకిమ్ము” అని పలికి జన్నిదములఁ బ్రెంపుకొని యాతఁడు సన్యాసి యయ్యెను.

“నాయనలారా! సంసారములోని యనురాగ మెట్టిదో చూచితిరా? ఒక్క యీ పండితుని సంసారములోనిదే కాదు. అన్ని సంసారములలో నిది కూడ నట్టిదే- కొందఱి లోప మెలుంగుదురు. కొందఱు బొత్తిగా నెలుంగరు. కొందఱు కొంతయెట్టిగి కొంతయెలుంగుకుండ నున్నారు. కొందఱెట్టిఁ గి యు నెలుంగ నట్లు న్నారు. కొందఱెట్టిఁ గి కుండ నెట్టిగ నట్లు న్నారు. ఇటులే - ఇటులే కొందఱుండును. కొందఱెట్టికాటులు-కొందఱు మెల్లకంటివారు కొందఱు తేజఃకటివారు. కొందఱంతరకునుచుములవారు- కొందఱు తిరుగుడు గ్రుడ్లవారు- కొందఱు పిల్లికన్నులవారు. కొందఱు గాజు కన్నులవారు. ఏమని చెప్పను. నాయనలారా ఒకరితియా? ఒకజాతియా? ఒకతెన్నా? ఒకతీరా? కొందఱు మైకి వెకవెకలు. లోపల తెకతెకలు. కొందఱు మైకిముసి ముసులు. లోపల గొసగొసలు. కొందఱు మైకి మమకారములు - లోపల నహంకారములు. కొందఱెడ మొగములు కొందఱు పెడమొగములు. తప్పుదురా భగవంతుడా యని పిల్లినలెఁ గన్నులు మూసికొని కొందఱెంగిలి మెరుకులను దినుచున్నారు. కొందఱు దున్న పోతులతగడ్డిని దినుచున్నారు. కొందఱు కంట్రాట్టులు - కొందఱు రాజీనామాలు. కొందఱు విడాకులు - కొందఱుబైముల్లు - యిట్టై త్రెంపుటలు. కొందఱు అట్టెయదుకులు - ఇట్టెవిరుగులు. కొందఱు మాసికలు - రప్పలు బ్రహ్మకమ్మలు - నాయనలారా! ఏన్నిరీతులని చెప్పగలను. అన్ని-నటనలు-మోసములు-మాయలు సంసారములో నున్నవి. యధార్థమైన యను రాగములేదు. సంసారాను రాగమే యిట్లు చట్టుబండలై పోవగ - నింక - జనానురాగమా? అబ్బ! అబ్బ! ఎంతమాట! వ్రాతలలో- కూతలలో-అంతేమే తెక్కడ ననురాగములేదు. ఉన్నదొక్క యాత్మానురాగము. ప్రపంచచర్యలన్నియు- దయాధర్మ ప్రేరితులని మీరు భ్రమించుచున్న కర్మములన్నియు- దానివలననే జరుగుచున్నవి. ఎంత సేపు-తాను-లేనది-అంతే. అంతే. పరమార్థమున ముమ్మాటికి నంతే. తన కాపదవచ్చినప్పుడు పరునిమాటఁ జెప్పఁదగదు! అపరవృత్తి కొడుకయిన సరే- తండ్రియైన సరే-తల్లియైన-సరే-భార్యయైనసరే-

“పోనిండు! నాయనలారా! ఇతరులవై ననురాగములేదు. ఇంతేకదా! ఇతరులవైఁ బ్రత్యక్షవిరోధ భావములేనప్పుడింక విచారమేల? విరోధభావము లేదేమి? ఉన్నదేయది. పురుగునకుఁ గప్పకు-గప్పకు-బామునకుఁ బామునకు-దుప్పికి-దుప్పికిదుప్పికి బులికి-బులికి-చేమనకు-నెలుకకుఁబిల్లికి-బిల్లికిఁ బక్కకు-ఉన్న చేది? ఇటులెన్ని చెప్పవచ్చును? ఒకజీవమును జంపి జేతొక్క జీవము పొట్టపోసి కొనుచున్నది. ప్రాణికిఁ బ్రాణియే జీవనోపాధి. అన్ని జంతువులను నరుడు చంపుచున్నాడు. దుష్టములగు జంతువులను దుష్టములని చంపుచున్నాడు. శిష్టములగు కొన్ని జంతువులను శిష్ట్యములని చంపుచున్నాడు. మఱి కొన్నిఁటిని జంతుటయే మెలుంగనిపించునంతటి బానిసతన

మునక బట్టి బంధించి యుపయోగించుచున్నాడు. కీటకాదులను తుచ్చములని చంపుచున్నాడు. కాలిక్రిందిని- గాలిలోనిది-నీటిలోనిది-యెఱుంగకుండ నెన్నిటిని చంపుచున్నాడు. ఇంతేనా? ఇంతటితో సరిపోయిన నింక నేమి? వ్యాజ్యములలో నరులొకరి ధనము నొకరు తీసికొనుచున్నారు. యుద్ధములలో బ్రాణములను దీసికొనుచున్నారు. మత్సరముతో మదాధికతతో బ్రాణాధికమైన మానవులను దీసికొనుచున్నారు. ఇదిగాక యుపభక్తలని మదనాన్నిచే భార్యభర్తలను తంపటి చేయుచున్నది. తండ్రి వ్యభిచారియై కొడుకు కడుపు మాడ్చుచున్నాడు. కాల్వల లోని కురువుకొయింపుకొని కొడుకు తండ్రిగొంతుఁ గోయుచున్నాడు. ఉత్తమర్థుడభవద్దలఁ జంపుచున్నాడు. ధనీకుల దర్బిరులను నవలీలించుచున్నారు. విశ్వాసనీనలగు భృత్యులు భూపతికి భూతయన మిచ్చుచున్నారు. భూమిలోఁ బుట్టినవారిలో విరోధభావము లేనదెవరికి? చచ్చి చూడ బ్రతికి యున్నవారిని జంపువారనేకు లున్నారు. ప్రతిమనుజునకుఁ గానలిన దేమి? తన కేలు-వైవాని కీడు. తనలాభము- వైవానినష్టి. తన బ్రదుకు-వైవాని చావు అంతే—

“నరులు స్వలాభాపేక్షా ప్రధానులు. కావున వారిలో వారి కన్నీ వైరములుండుట సహజమే! కాని యిందులో మఱియొక వింతయే! కొన్ని జంతువులను నరులు తినుచున్నారు. కడుపు కట్టరిలిచే నీకొర్రులను వానియందుఁ గనఁబడదు. మఱికొన్ని జంతువులను భారవహనాదికృత్యములం దుపయోగ పఱచుచున్నారు. తమ బాధతగ్గుటకై యిట్టి శత్రుత్వమును వాని యందగపఱచుచున్నారు. ఇంతవట్టునకు సరియే. ఏదోవిధముగా సమర్థించుకొనవచ్చును. కాని, నిష్కారణముగా గొన్ని జంతువులను వైరభావమున చంపుచున్నారు. ఇదిమాత్రము కొంచెము విరుద్ధముగా నున్నదని చెప్పకతప్పదు. బోయరు యుద్ధమున పొడిచి గెలిచిన రాబర్బన్ ప్రభువును పిల్లియనగఁ బ్రాణధయము. ఫిరంగిగుండుకు జంకని యాతఁడు పిల్లికనఁబడిన వెంటనే దానిని జంపినదాక ప్రాణము లర చేతిలోఁ బెట్టుకొని యుండును. ఆతని కొక్కనికే యాధయముకాదు మూడవ పానీ ఆను ప్రభుఁడు తనకొకటలోఁ బిల్లిచేరకుండ నెన్ని పాటులైనఁ బడినాడు ఘెర్బి నాండు చక్రవర్తి ప్రధానోద్యోగులలో నొకనికి పిల్లికూత విసగనే ముక్కువెంట రక్తముకాలువలుగాఁ గట్టలసినదే (ప్రాణ్య) దేశమున నొక శ్రీ, పీఠలను జూడగనే ముట్టోయని యెద్ద కొయ్యబాటి పోయెడిది. ఎరాస్టును అను నాతనికిఁ జేపవాసన కొట్టగానే సన్నిపాతజ్వరము రావలసివడె. మార్షలాడి అబ్దుల్ అను నాతఁడూరబందిని గాంచి నచ్చుటకు సిద్ధుడగు చుండెడివాడు. సూరయ్యగారికిఁ గప్పయనగ వైరము. పేరయ్యగారికి జంపనగ శత్రుత్వము. సోమన్నగారికి రోకలిబండయన్నరోత. కొలయ్యగారికి గొంగళి పురు గన్న నేడుపు. నరసన్నగారికి నల్లికన్నుల పాపనగ నింత యంత భయముకాదు. ఇటులెన్ని చెప్పవచ్చును? దాదాపుగా మనుజుల కందఱకు నేవియో కొన్ని జంతువులవై నిష్కారణ విరోధముండి తీరినది. అవి తమ్ముఁజంపునేమో యుపభయముచే - నని దూరముగాఁ బోవువఱకు - వారికి మనశ్శాంతి యుండదు.

“పోనిండు - నాయనలారా! ఆజంతువులం దేవియో యసవ్య స్వభావము లుండుటచేత వానియందు నరులకు వైరముగలిగి యుండునని యూహించుము. ఇంతవట్టునకుఁగూడ సరియే. కాని యిదియేమి? గులబిగ్రావును జూడగనే గ్రుడ్లు తేలవైచి క్రిందఁ బడిపోయిన యొక సన్యాసి యుండెడివాడు. ఆతడు గులబిగ్రావుల పూచు ఋతువునందు - గడి వెలుపలికి రాకుండ నుండెడివాడు - పండిరిమీద మల్లెపూవును జూడగానే బ్రహ్మరంధ్రమున బోటు పుట్టిన వాడొకఁడు. మెత్తని పట్టుతనవునకుఁ దగులగనే యొడలుగ గురుపొడిచి కాల్యనశ్చేద్యున వాడొకఁడు. మజ్జిక వాసన దూరమున నుండి కొట్టగనే చిన్నతనమునఁ ద్రావిన బొందయాకు పసరుతోఁగూడ వాంతులుచేసికొను వాడొకఁడు. పేసిననీయి చేతిలో వ్రేగఁ ద్రాచుపాము కఱచినట్లేదప్పువాఁ డొకఁడు. తేనె మాట వినుననికి దీవరించి నోటికిరాని తిట్టులిట్టిన వాని నేనెఱుంగుదును. ఈతనికిఁ గాలివై నొకపుడు కురుపువేసినది. దానికిఁ బలాశ్రీ పట్టివేసిరి. ఆపట్టిలోఁ దేనె కొంత కలిసిన దని యాతఁడెట్లు గ్రహించెనో - పట్టివేయుననికి వేసినవానిని జాట్టు పట్టుకొని నేలమీదఁ బడద్రోచి గుద్దినాడు. నికనాలో అను నాతఁడు వీరారవమును విసగనే ప్రాణాపాయదశ నొందెడివాడు. బోయిలో అనువాడు నీటిజల్లును విసగనే మూర్ఛపడువాడు - చీపురుకట్ట యూడుపు ధ్వని విసగనే పండ్లుగిట్టకఱుకొని చావపట్టగ నొక్కఁడు పడిపోయెడివాడు. వైకోబ్రాహ్మి యనువాడు నక్కనులొచి విస్ఫులి నొందె

డివాడు. ఇటు లెన్ని చెప్పగలను. ఇట్లందఱకుఁగూడ నేని యొక వస్తువు నెడల శత్రుత్వ ముండితీరినది. నాయనలారా! ఇంకఁ బ్రపంచమున ననురాగ మెచ్చట నున్నదో యోచించుకొనుఁడు.

నేను హిమాచలము మొదలు సింహళమువఱకు వచ్చి దేశమునంతయుఁ జూచి నాను. అనేక పుణ్యక్షేత్రములఁజూచితిని. అనేక పుణ్యనదుల మునిగితిని - అనేక పర్వతము లెక్కితిని - అనేక వేషములు వేసితిని - అనేకవృత్తు లొనర్చితిని. కిష్కింధలోఁ బంపానరోవరమున్నది. అది కొంత వదీయాపముగాఁగొంత తటాకరూపముగా నున్నది. ఆసరోవర ప్రాంతమున నొక్కవైరాగుల మత మున్నది. అనుదినముగూడ తిండు మూఁడు పందల వైరాగు లచ్చట నుండురు. వైశావర్యత ప్రాంతముల నుండి - బ్రహ్మపుత్రోత్తర ప్రాంతములనుండి - సింధుపర్వత ప్రాంతములనుండి-వింధ్యపర్వతగుహాకులనుండి-యనేకవిరాగు లిటుకుఁ దఱచుగా వచ్చుచుండురు. ఒక వైరాగికి బడరీ నారాయణములో నేను శిష్యుడనై యాతనితోడనే పంపానరోవరమునకు వచ్చియుంటిని. ఆతఁడు మహామభావుడని యాతని నాశ్రయించి కొంతకాల మాతనితోఁ దిరిగితిని. ఆతనియొద్ద నొక గొట్టమున్నది. దానిలో నేమి యున్నదో యెవ్వరికిని దెలియదు. నేనుమాత్ర మొక్కసారి చూచితిని. దాని మాహాత్మ్యము నేనెఱుంగుదును. ఆతఁడు మహాత్ముఁ డని పంపానరోవర సమీప గ్రామము లగు హోసపేట-ఆనెగండి-సగాపురము-గంగావతి మొదలగు గ్రామములలోఁ బ్రతీతి బయలుపడెదను. ప్రతిదినముగూడ నెవ్వరోవచ్చి యాతనిని దర్శించి యాయనలన నేవియో స్వవిషయములను దెలిసికొని పోవుచుండెడివారు. ఒకనాడు నే నాతని చిలుములొనికి జ్ఞానపత్రపు టుండను జేయుచుండగా నొక్కఁ డెవ్వడో వచ్చి యాతనితో స్వామి! “నాకుఁ బిల్లియనఁ గనింతంత జ్వేషముకాదు. ఆ బ్రహ్మగాడు పనికికే పిల్లి నేల సృష్టించవలయునో బోధపడదు. పోనీ! సృష్టించినాడయ్య! పిల్లికాతియున్న భూమిలో నన్ను గూడ నేల సృష్టించవలయును? ఇంతటినుండి పిల్లియనను బ్రపంచమున నుండవలయును. నేనైన నుండవలయును. మీరు మహాత్ములని తెలిసి మార్గాంతరము గోచరింపక, మీయొద్దకు వచ్చితిని” అనెను. ఈతని మాటలు- నాయనలారా! మీకు వెట్టి వాని మాటలవలె గానఁబడవచ్చును. ఆతఁ డెంతమాత్రమును చిచ్చివాడు కాఁడు. పిల్లియెడలఁ గల శత్రుత్వ మింతకంటెఁ బ్రబలతరమైనది. నేనెఱుంగుదును. ద్వారపూడి మండపేట నడుమనున్న యొక గ్రామములో నొకగృహస్థు నింటికి నేను భోజనమునకు వెళ్లితిని. ఆతనికి మావారవైర మున్నదని నే నంతకుఁ బూర్వమెఱుంగను. మేము భోజన మారంభించితిమి పొరుగింటిలోనుండి పిల్లి యఱచెను. ఆయఱపు విని యాబ్రాహ్మ డులికిపడి కెవ్వనఁ గేకవైచి వి ప్రయోధనుండి లేవబోవగనే నాతనిని బట్టుకొంటిని. చారహారా! ఇంక నవసాన సరు యమేనా! చూచెదవేమి? తుంగచాపను బఱచుము భూతయన మొనర్తును. “అని వెద నెట్లున నాతఁడేడ్చెను” “మీకువచ్చిన భయమేమియులేదు నేనక మావార మారకుడను. నేనుంటిని భోజనముచేయు”మని నేనంటిని. “నాయనా! నీయమృతడుపు చల్లగా-నీయ త్రకడుపు చల్లగా-నూతొండ్లు వర్ధిల్లుము-నాతఁడే! ఈపొరుగింటి పిల్లిగూడఁ జంపుము. బాబూ! నీకడుపునఁ బుట్టెదను. ఇంటిలోని యాఁడుది సరియైనది కానప్పుడు పొరుగింటినుండి పిల్లి కూసినదనగా నాశ్వర్యమేమి?” యని మగ నాలియగు తనమగునకు మావార వాగ్బంధన కక్తిలేక పోయెనని విలపించెను. ఇంక నెంతయో చిత్రము జరిగినది కాని యీ వృత్తాంతమునకేమి? పంపానరోవరమునకు వచ్చి తనకున్న పిల్లి బాధను జెప్పుకొనిన యాతని మాటలను విని మాగురువుగారు కంబలి చుట్టలోని గొట్టమునుదీసి “దానిలోఁజూచి యేమి కానఁబడుచున్నదో చెప్పు”మనెను. “గొప్ప యెఱుక కానఁబడుచున్నది. స్వామి! అది యెంతో సుందరముగా నున్నది. స్వామి! గొట్టమింకను మూయకుము దాని నెంతసేపు చూచినను జూడవలయు ననియే యున్న”దని యాతఁడనెను. అంత మా గురువు “అయ్యో! పూర్వ జన్మమున నీవే యాయలుకవు. ఆకలిఁ గొని నోరుతొలుచుకొని యొక చెట్టుక్రింద సామృత్తిని పడిపోయిన యొక బాటసారినిట్ల నీవు చెట్టుమీదినుండి యబ్బుది పూర్వకముగాఁ బడవైచిన మాంస కళలమువలనఁ గలిగిన నుకృతమున నీవు మనుష్యుడవై జన్మించితివి. నీకుఁ బూర్వ సంస్కారము లింకను బాగుగా నశింపక పోవుటవలన నీకుఁ బిల్లియనగ నింత భయము. వైరము. కాని పిల్లివలన నీకప్పుడ పాయమురానేరద”ని యాతనితోఁ జెప్పి పంపివై చెను. ఇంతలో నొక్క బ్రాహ్మణుఁడు నాతని భార్యయుఁ బుత్రుడు వకడవకు వచ్చిరి. భార్యకు భర్తకును బాత్తులేదు. తల్లిదండ్రుల నగఁ గొడుకునకుఁబడెను. ఈబాధ పడలేక సంసార మెటులైనఁ జక్కఁబడునోమోయని వారు ముగ్గులు మాగురువుగారియొద్దకు వచ్చి యాయనతోఁ దమ సంసార బాధనం

తయుఁ జెప్పుకొనిరి. ఆతఁడు గొట్టమును దీసి దానిలో నారి ముగ్గులను జూడుడనెను. అట్టేమాది యా యాఁడుది భూమివై బోరగిల పండుకొని కాళ్లు వీలగునంతవఱకు వెనకైచి వైకివంచి, చేతుల రగున్నలరీతిగాఁజేసి యాప్రక్కనాప్రక్కను దలచుట్టు వీలగు నంతవఱకు రానిచ్చి నేలవైఁ బ్రాఁక వారంభించెను. తరుకుమను నంతలోనా బ్రాహ్మణుఁడు పల్లకి బొంగువలెవంగి కాళ్లను దోకవలె వర్తలము గావంచి, చేతులవై దబాయించి నిలువఁబడి కొక్కొక్కో యని గట్టిగాఁ గూసి. ప్రాతఁచున్న భార్యను ముక్కుతోఁ బొడువపాగెను. ఇంతలో “మేవుమేవు”అని కూయుచు కొడుకు తండ్రి గొంతుక పట్టుకొనెను. మాగురువుగారు వారియెదుటనుండి గొట్టమును దీయగనే వారు మువ్వులుగూడఁ బూర్వరూపముల భరించి యుండిరి. అప్పుడు మాగురువుగారు “అయ్యో! నీవు పూర్వజన్మమునందు గోదవి. నీభార్య తేలు. నీకొడుకు బావురు బిల్లి అందువలన మీకిప్పుడీ విషమత్వము వచ్చినది. నాయనా! విచారింపకుము ప్రపంచమందుండు ప్రతిసంసారమందుఁగూడ గొలఁదిగనో గొప్పగనో యావివమత్వ బాధయున్నది. కాని తేకపోలేదు నీవీపాటికి నడువుమని.” చెప్పెను.

“నాయనలారా! ఇది కథలని యెంచవలదు. పరమార్థములని నమ్మవలయును. “ఋణానుబంధ రూపేణ పశుపత్ని సుతాలయా”యని మనవారు చెప్పినమాటకు విలువలేదు. నీసంసారములోఁ జేసిన వారందఱు నీయందలి మహానరాకముచే నిన్మృదరించుటకుఁ జేసిన వారనినీ వెన్నడు ననుకొనవలదు. ఏదియో యేరూపమైనదో ఋణమును దీర్చుకొనవచ్చి వారు. అందఱు నొక్క-వోఁ జేసినారు కావున బ్రియాయనగ బ్రియా, అన్నాయనగఁ దమ్ముదా! నాయనాయనగ బాబూ! ఇంతే కాని యింతకంటె నేమియులేదు. అనురాగమే యుండునెడల నాలివై యాదనీ! భర్త దానిని విసముపెట్టి చంపునో లేదో. తప్పుచేసిన కొడుకు దండ్రి తన్ననీ! కొడుకు తిరుగఁ బడి కొట్టునోలేదో. ప్రేమ! భూమిమీదనే! అబ్బ! అబ్బ! దోష భోగ్యత్వగుణమే ప్రేమము. అది పరమేశ్వరున కున్నదందురు. అయితే మిప్పుడు మన కక్కఱలేదు. కాని, యవనిలోనే-అనురాగమే! అబ్బ! ఏటిమాటలు. ఋణసంబంధము తక్కుమఁజేదియులేదు. ఆఋణము తీరిన వెంటనే నీగుడిసె మీదఁ దెప్పెదీసి యెవరిమట్టునకు వారు తుట్టుమని యెగిరి పోవుదురు. కొడుకు కొఱకేడ్చి యెద్ది యాతనిని జూడగ స్వర్గమునకేగి యాతనిఁగాంచిన యద్దనును—కన్న కొడుకెట్టి కూలపుఁ బోటుపొడిచినాడో జ్ఞప్తి లేదా? అపొటొక్క పొరుగునేనా? ప్రాపంచిక జనుల కందఱకు. మాభార్యలు మాపిల్లుల మాసోదరులని వెట్టిపడవలదు. నాయనలారా! “నీరాగార నివిష్ట పాంథులక్రియన్ నిక్కంబు సంసారసం చూడల్ వర్తురు పోయర”ని యందఱకుఁ దెలియును. కాని యందఱు మఱచునట్టి యంత వదియొక్కటియే. నాయనలారా! ఇన్ని కొటలు జనులలో నొక్కఁడు మఱువవచ్చును. ఇద్దఱు మఱువవచ్చును. అందఱ కొక్కటే మఱపా? ఒక్కటేపరాకా? సృష్టిలో నింతకంటె వింతయే మున్నది? ఏదైన వింతనుగూర్చి చెప్పుమని మీరునన్ను గోరితిరి. కావున నిదిచెప్పితిని. ఇంతకంటె వింతయేమైన నున్నయెడల మీరు చెప్పుడు. నేను విందును. చాలఁ జెప్పితిని గాఁ బోలు- తమింపుడు. ఓవు కాంతి క్కాంతి క్కాంతి.

ధ్రువుని వివేకము.

(చేరాస్తము శ్రీనివాసాచార్యులుగారు)

ధ్రువుఁడు జడయిన సుతుడున నవతెలియి యగు నుడ విధి నవమానింపఁబడినాఁడు. మఱియు నా పిఠాక్కెల్ల దూషణాకారమునా యుమనకు నులియై కాడు. ఇందుచే బాంఠదగు వానికి రోషము-కేళము-మిట్టకులుగాఁ గల్గి యున్నును గఁఁదెడలచే నమటలో నాశ్వర్య ముండదు.

ధ్రువుఁడు తదిక్రమై నక్షత్రమునంతయును యదృశించిన వాఁడు. పద్మజంతకత్తుఁడు. మాసభవఁడు. ఇట్టి యాఁడు నక్షత్రాల్లి నిందావార్యులను నె్ను భరింకఁ గలఁడు? “బ్ర..... వెక్కనుభిముర్ పొంగులై యుండఁజేసి నీ లింకవేళువై నై కొనక కానీధూక జన్మేషిగా జనికాయెం దునుడన్ యహిన్ బరగ.....”

పట్టి మహాగాఢగు తండ్రియెదుట నిండుదండక వాని మనసు భూపతిమొదలెత్తుచు యుండు నకుట నిష్కలము. అకఁ డెట్లు బిభక్షింపఁబడిన స్థలము పామృశ్యమైనది గాదు. గౌరవనీయులగు భూవాసులతోడ పాటి గాఢమాదులతోడ విద్వాంసులతోడ తగిలేట్లుకలఁబడియున్న నభూ దండుకము. ఆట్టి ప్రతేకమున నవతెలియి యే దూషించఁబడుట కారణం. ర్విసదుష్కార్య మే మున్నదే. ఆమె యెడ నాతఁడు గానింపిన యంతవారమేమి? తానుకు తన సవతెలియి యేమానింత నీంత నమునై నన్ను జంతుక యంతకమున న ననీచఁబోయెను.

ప్రభుని స్వాధీనమున, నాస్తికము, నవిద్యము
కమును, సర్వము నానందతాపరజ్ఞాన కరణీయములు,

[illegible]

శిల్పికోటలో బుగ్గవారమునాడు మార్తాంజలి అంశమున
దశ యోగిని. ఇది అందము. విశ్వానాథుని పేరు
తెలుపి లిఖించుచున్నది.

శిల్పికోట మేజిస్ట్రేట్ ధాన్యముగాక కలెక్షనుల అకౌంట్
తగ్గుననే నడుచుచున్నది. ప్రభుత్వ ఉత్తరవులను నిర్దేశించుచున్నది. రాజగోపాలాచార్యులవారి యభిప్రాయముగ
మొన్నటి హిందూ మత్రికోట నుండినది. శిల్పికోటలోని పరి
శీలు లిఖించుచున్నది.

గౌ. డివిజన్లుగాక ఈ విభాగము విషయము తెలిపి
మార్చుచున్నది. ప్రభుత్వమునకు సమర్థముగా నిల్చి.

విద్యుత్ సాధారణకార్యములను ఎత్తుకొనబడెను.
రా. బి. కే. యన్. వెంకటరామయ్యయ్యగారు ఈ క్రింది తీర్మానము
ను ఉపసాదించిరి.

అధికారులు, అసభికులు ఒకయునకును మరొకరిని
కారణము చేయుటకును, కారణముగా గ్రామభాగములందు
పంచాయితీలపై దీక్షానిధులను పంపి పంపి చర్యలపై
యొచటైనను ఈ కథవారు ప్రభుత్వమువారికి శిఫార్సు చేయు
చున్నారు.

వై. తీర్మానమున, ఒకరను నుడ బలవంతమున,
చట్టము కడగలేదు. అంతట కొందరు ప్రభుత్వము చట్టములు
కొట్టిరి.

జి. పి. రామలింగం శ్రేష్ఠిగారు ఈ క్రింది తీర్మానము
ను ఉపసాదించిరి.

కోయిలయ్యవారి భూమికిని కనూలు మార్పి నెలలో
చొరబడినది. అట్లు మార్పి, ఏ. వెం. మే. బాను
మానులలో 4 మారులుగా కనూలు చేయవలెననియు ఈ
కథవారు ప్రభుత్వమువారికి శిఫార్సు చేయుచున్నారు.

అర్. పి. శ్రీనివాస అయ్యగారు బలవంతము.

గౌ. హరిబొల్లసాహెబుగారు ప్రతిజిల్లాలో కిక్కు
కొట్టినందున కరవారినే కనూలు చేయబడుచున్నది (కిక్కు
తనము మొదటిసారిగా కిక్కు బలవంతము కనూలు చేయబడు
చున్నది కోయిలయ్యవారి జిల్లాలోను మొట్టమొదటగా నాటి
కొట్టినది కనూలులో జరుగును. కావున బలవంతమును తగ్గ
తిగ నుండును ఈ తీర్మానము ప్రకారము జరుగుననియు అధిక
సంకల్పముతోను, దీక్షలు కనూలుకాదు. అది చాల కష్ట
ముగ నుండును.

సి. వి. వెంకటరమణ అయ్యగారు రామలింగం శ్రేష్ఠి
గారి తీర్మానమును ఆమోదించిరి.

గౌ. సి. జి. టార్లంగారావుగారు ఈ తీర్మానము నా
మోదించుటకు భారత ప్రభుత్వమువారి సమ్మతి కావలయును.
అ సమ్మతి దొరకనే దొరకదు. ప్రతిపక్ష పక్షములను
యెడల, మదరాసు ప్రభుత్వము నులభముగ వివరాలు యెత్త
గలదు.

సి. వి. యన్. సరసిచారాణి గారు (విశాఖ పట్టణము) కిక్కు
తనము కనూలు చేయబడుచున్నది, కోర లనునది
ప్రభుత్వమునకు గౌ. హరిబొల్ల సాహెబుగారు చెప్పి
యొంది. కిక్కు కనూలుకను, కోర కాలమునకును
సంబంధములేదు. ప్రతిపక్షం చాల ముఖ్యముగా. ప్రతిపక్ష
కోయిలయ్యవారి మార్పియనమున జరుగును. ఇప్పుడు
జరిగినదేమియును, ప్రతిపక్ష దొరకను చాల యెక్కువ
కదును.

సర్. పి. త్యాగరాజు శ్రేష్ఠిగారు నాకు ఈ తీర్మానమునందు
సానుభూతికలదు. కాని నాకు కారణములు నన్ని
సరిగావు. కనూలుగడ ఫలితము కోయిలయ్యవారి దీక్షం
బలమును. ప్రతిపక్షం మార్పిలో రావచ్చును. కాని
కనూలుగడ అట్లుకాదు. మనము ప్రభుత్వమువారిని మార్పియన
మునకు చేతులుండ నని కోరరాదు.

గౌ. విద్యుత్ ప్రభుత్వము: ఈ విషయము పరిశోధించగల
మని నమోదము పంపగలను.

ఉత్తరవు పొంది రామలింగం శ్రేష్ఠిగారు తమ తీర్మా
నమును ఉపసాదించుకొనిరి.

సి. వి. వెంకటరమణ అయ్యగారు వై. తీర్మానమునకు
సంబంధించిన దాని నొకటిని ఉత్తరవు పొంది యొనరించు
రించిరి.

సి. బి. మోచర్ల రామచంద్రారావుగారు కృష్ణా
వారులను నున్న తీర్మానమును ఉపసాదించుకొనిరి. ఈ
తీర్మానము మరలమార్చి 5 తేదీనాడు చర్చించబడెను రాకు
చంద్రారావు గారుగారి కోరిక. ఆ దేనినకుగ నిర్ణయించ
బడినది. ఏ కిరారుగాక వెంకట తీర్మానములను ఉపసాదించు
రించిరి.

రా. బి. కే. యన్. వెంకటరామయ్యగారు తంజావూరు
లో శిల్పసాహిత్యముల ప్లాంట్ నుండి తీర్మానమును ఉ
పసాదించిరి ఎన్. సోమసుందరం మొదలయ్యగారు ఈ తీర్మా
నమును ఉపసాదించిరి. ఏ. రంగనాథం మొదలయ్యగారు (వి
శాఖ) కిరారులను తెలిపిరి. ఈ కథవారు (తంజావూరు, అన్ని జిల్లా
లను గమనించి ఎచ్చట ఎచ్చట అవసరమో అచ్చట కృష్ణసా
య పాఠశాలలను ప్రారంభించవచ్చును. రా. బి. అనుచర్ల
కృష్ణారావు మారుగారు (నెల్లూరు) కథవారు ఆమోదించిరి.

గౌ. కే. వి. రెడ్డిగారుగారు గత 10 సంవత్సరముల
నుండి ఏమి జరిగినది తెలుగదలచుకొని 1864 నుండి వ్యయ
సాధనములను వివరములను తీసికొనబడిరి ప్రభుత్వములను నిర్ణయించు
చున్నారు. విద్యార్థులకు వేతనములు ఒకగవడినది. కృష్ణసా
య కథలు ప్రభుత్వము, సి. మోహనరావు కృష్ణసాయ మధ్యమున
తంజావూరులోని రెడ్డిగారు అచ్చట వ్యయ ప్లాంట్ నుండి
తంజావూరులోని తీర్మానములను ఉపసాదించిరి. భారత ప్రభుత్వమునా
కు ఈ తీర్మానమును ఈ ప్రభుత్వమునకు పంపి. వెంకట రెడ్డి
మార్పియనకృష్ణసాయ పాఠశాలలను తెలుపబడెనది ఈ ప్ర
భుత్వమువారు తీర్మానించిరి. కాని బోధకులు కరిగా దొరక
లేదు. ప్రభుత్వము ముఖ్యమంత్రిగారు సోజి ప్లాంట్ నుండినది.
మదరాసు ప్రభుత్వమువారు ఇట్టి పాఠశాలలను తెలుపబ
డిన ఎచ్చటను నిర్ణయము గ నుండిరి. ఉపసంఘమువారు
విశాఖజిల్లాలో గాని గుంటూరులోగాని యొక పాఠశాల
ను నిర్మించవలెనని నుడ శిఫార్సు చేసిరి. ప్రభుత్వమువారు,
విశాఖజిల్లాలో జిల్లాలో అనకాపల్లిలో నొక పాఠ
శాలను ప్లాంట్ నుండినది. (దీక్షలు ముందుగా, అనకాపల్లిలో
రాగల సంవత్సరము పాఠశాలల ప్లాంట్ నుండినది.

గౌ. రెడ్డిగారుగారు కృష్ణసాయ కథవారు, ఏ. రంగనాథం
మొదలయ్యగారు తమకథలను, రా. బి. కే. యన్. వెంకటరామయ్యగారు
తమకథలను తీర్మానమును ఉపసంహరించుకొనిరి.

రా. బి. కే. యన్. వెంకట రామయ్యగారు, కొన్ని జిల్లాలో
మార్పియనగా కరవారినే కనూలు చేయబడుచున్నది (కిక్కు
తనము మొదటిసారిగా కిక్కు బలవంతము కనూలు చేయబడు
చున్నది కోయిలయ్యవారి జిల్లాలోను మొట్టమొదటగా నాటి
కొట్టినది కనూలులో జరుగును. కావున బలవంతమును తగ్గ
తిగ నుండును ఈ తీర్మానము ప్రకారము జరుగుననియు అధిక
సంకల్పముతోను, దీక్షలు కనూలుకాదు. అది చాల కష్ట
ముగ నుండును.

ఎల్లప్పుడూ తీర్మానమును ఆమోదించిరి. రా. బి. జి. టార్లంగారావు
గారు "తంజావూరు" అను మాటను తేలి నిర్దేశించుటలో "వెంకట
య్య" అను మాటను యొకసంవత్సరము తెలిపిరి. సి. వి. రామలింగం
అయ్యగారు సరణులు ఆమోదించిరి. సరణులనుండి తీర్మానము
మొదలయ్యగారు సరణులు ఆమోదించిరి.

కట్టక కరగి మెకానికలను, ఫిట్టలను, అయిర్, స్టీలు
ఎంజిన్ డ్రైవరులను, మోటారు మెకానికలను కరూరు
చేయబడును, కృష్ణసాయకు తగిన కనీయములను
తయారు చేయబడును కొన్ని నిర్దేశించుటలో కర్మాగార
ములలో కూడిన పారిశ్రామిక పాఠశాలలను తెలుపబడెనది
నది ఈ కథవారు ప్రభుత్వమువారికి శిఫార్సు చేయుచున్నారు.

మే. దొంగగారు: ఈ సమస్యనుండి తీర్మానము
నకు భూతుగా సానుభూతి లేదని చెప్పెను. కాని దానికి ప్రతి
కూలముగ నుండవలసికన్పించి. ఈ పారిశ్రామిక పాఠశాలలను
కంపెనీల ప్రభుత్వములయందే నుండుననియు చెప్పెనది
నది యెట్లైతే యిది ప్రతిపక్షము ఈ పాఠశాలలను కర్మా
గారములకు బోధకులు దొరకుట దుర్లభము భారతమునకు
వర్తించును అ భియని లేదు. ఈ పారిశ్రామిక పాఠశాల
యనుటకు ప్రభుత్వము కావలయును. ఈ యెడలనుండి
కచ్చు ప్రతి తీర్మానమును ప్రభుత్వము కావలసికన్పించి
నది కావున ఈ తీర్మానమునకు తేలి నిర్దేశించుటలో "వెంకట
య్య" అను మాటను యొకసంవత్సరము తెలిపిరి. సి. వి. రామలింగం
అయ్యగారు సరణులు ఆమోదించిరి. సరణులనుండి తీర్మానము
మొదలయ్యగారు సరణులు ఆమోదించిరి.

విరంతురంలో నొక పాఠశాలను తెలుపబడెనది
యొన్నాము. అతనిని ప్రతిజిల్లాలోను ప్రభుత్వము
ముగతేరి పాఠశాలలను తెలుపబడెనది. విద్యుత్ ప్రభుత్వము
వారు మనకు కృష్ణసాయను చేయుదురు. రా. బి. జి. ఎం.
సరసిచారాణిగారు (కడప) భారతమును కర్తవ్యమునకు
తగినవారిని ఒకవారును కన్పించి. ఆ ప్రాంతములను ఎన్నడో
చేయించి. కర్తవ్యమునకు కర్తవ్యమును (ప్రభుత్వమువారికి).

పారిశ్రామిక పాఠశాలలను కర్మాగారములను: మదరాసు
లో మదరాసులో పారిశ్రామిక పాఠశాలలను ఉన్నది. ఇది
గాక సాంఘిక పాఠశాల 40 గలవు. ఈ 40 పాఠశాలలలో
పారిశ్రామిక పాఠశాలలను ఉన్నది. అంతట పారిశ్రామిక పాఠశాలలను
దీక్షలు ప్రభుత్వమువారు సానుభూతి చేయుచున్నది. ఈ
పాఠశాలలను తెలుపబడెనది చాలదీక్షలు కావలసియున్నది.
మదరాసు కర్తవ్యమునకు మెకానికలను దీక్షించి
వారికి ఇంకా కావలసినవి దీక్షించి చేయించుచున్నది. ఈ
పాఠశాలలను కర్తవ్యమునకు కావలసియున్నది. ఇందుకు
రూ. 5 లక్షలు కావలయును. భారత ప్రభుత్వమువారు 1 లక్ష
(గాంతునిచ్చి). కర్తవ్యము విషయము మదరాసు
ప్రభుత్వమువారు కర్తవ్యమును కాని నాను సంవత్సరముల
వరకు నిశ్చయించుకొని తెలిపించుటకు ఏమిలేదు. ఈ
కావున ఎచ్చట ఏమిటో అచ్చట తగిన యోగములను
చేయించుచుండెను ప్రస్తుతము కర్తవ్యమునకు పాఠశాలలను
కర్తవ్యమునకు పాఠశాలలను కర్తవ్యమునకు చేయించుచుండెను.
భారతమును కర్తవ్యమునకు మెకానికలను యెక్కువ
యొన్నాము మదరాసు కర్తవ్యమునకు (పారిశ్రామిక పాఠశాలలను
తగినవారిని తెలిపించుచున్నది కర్తవ్యమునకు తెలిపించుచు
న్నది ప్రస్తుతము (దీక్షలు తెలిపించి తీర్మానమునకు
చుట్టి చూపుచుండెను.

అందుమీద, రా. బి. కే. యన్. వెంకటరామ
య్యగారు తమ తీర్మానమును ఉపసంహరించుకొనిరి.

ఎ. పి. పాత్రోగారు ఈ క్రింది తీర్మానమును ఉపసాదించిరి.

యు. పి. పాత్రోగారు (పాత్రోగారు) మెకానికలను ఉపసాదించిరి.
అందుమీద, రా. బి. కే. యన్. వెంకటరామయ్యగారు
తమకథలను తెలిపించుచున్నది. (పారిశ్రామిక పాఠశాలలను
కర్తవ్యమునకు, అనకాపల్లి, కరవారినే కనూలు చేయబడుచున్నది
మదరాసు కర్తవ్యమునకు మెకానికలను తెలిపించుచున్నది.
తగినవారిని తెలిపించుచున్నది. ఈ కావలసి, ఇంకా యెక్కువగా
నానికర్తవ్యమునకు కర్తవ్యమునకు ఉపసాదించుచున్నది.
ప్రస్తుతము (దీక్షలు తెలిపించి తీర్మానమునకు చుట్టి
చూపుచుండెను.

2-10 గంటలు: కానీ కథ వరుసనున్నది. ఇంకను 27
తీర్మానములు గలవు. ఈ సాంఘిక పాఠశాలలను మెకానికలను
చదు సోమవారమునాడు నుడ సమావేశము కావచ్చును.

కానుమోము: ఆ జాగ్రత్త పాటలు

కానుమోము (గ్రామమునందు కల్లసాకు పారిశ్రామిక పాఠశాలలను
యెడలను పాడెను. 15-2-21 తేది వెనెమొట్టింగళి కల్లసాకు
యెడలను (కొంగూరు) దిని తీర్మానించుచున్నది ఒకరు
ప్రాయము నున్నది.

Wanted.
Everybody to become business people.
Turn your leisure hours into cash.
For particulars apply with half anna Stamp,
M. A. Nallayappan, Proprietor, AMRITAM & Co.
2729 (A. P. O. Box 222, Madras.)

FOR SALE
I. New 24 H. P. Hornsby Oil Engine with fly wheel and extra fly wheel, stove etc complete.....Rs. 6,000
I. Siemens 120 F. C. Protected type compound wound direct current generator No. 6203 damp proof K. W. 77 Amps 110 Volts at 1330 R.P.M. at full load complete with. Standard slide rails and Pulley with R.R. 10 protected type shunt Regulator No. 94610... Rs. 1,500.
I. 1 Marble switch board 44" X 30" X 1" filled with brackets for wall mounting with back connections etc, and mounted with 1s. 6086 D. P. Knife switch 100 Amp, with the following articles (1) 4s, 6 P. D. P. knife's switch 30 Amp, (2) 2s. p. Tubular fuses 100 Amp, (3) 8s. p. Tubular fuses 25 Amp, (4) 1 G. C. type Voltmeter 0-140 volts (5) G. C. Type ammeter 0-10-0 Amp (6) 1s, 8521 S. P. Tumbler switch 5 Amp (7) 1 s. p. round cut out 5 Amp (8) 1s. 4491 Brackets 6" with holders Rs. 500
Apply for further particulars to the Managers M. R. Mills Daba Gardens Vizagapatam.

అనహయోద్యమము.

Post Box No. 8, Madras.

కిషోకచందు చల్వారాం, 71, 72 రటన్ బజారు వీధి, మద్రాసు.

మహాత్మా గాంధీ దంపతులు, మౌలానా అబ్దుల్
లాం ఆలం వారు 17 వ తేదీ బాపాకు సరళముగా వ్రాసి,
19 వ తేదీన గుజరాత్ లో గాంధీ గారి వద్దకు వచ్చి
ఆ రాత్రి ఉండి కలసినా.

Opening of Parliament.

India's New Councils.

The Army and Navy.

(REUTER'S.)

LONDON, February 15.

Seconding an amendment to the address in reply to the Speech from the Throne, moved by Sir J. H. Davidson, and urging the appointment of a permanent Joint Advisory Technical Committee to consider the question of co-ordinating the Navy, Army and Air Forces, Sir Aylmer Hunter Weston made a plea for the necessity of such a body, in which the Dominions should be represented.

The Premier.

Mr. Lloyd George replying, expressed sympathy with the proposal, but suggested that the matter should be left over for the Imperial Conference, because it was too much to ask these small islands, with the gigantic burdens they were bearing, to undertake the defence of the whole Empire. When we were in trouble the Empire helped us. Over a million men came from India voluntarily, and vast numbers from other parts, but that was a spasmodic effort. The solidarity of the Empire was a guarantee against the further shedding of blood, since the sword would never have been drawn, had the planners of the war known what the British Empire could do. Consequently, we must make common cause not to involve the Dominions or India in our quarrels, but to ensure common action in the event of a just quarrel.

The amendment was withdrawn.

Premiers Reply to Critics. World-Wide Peace.

In reply to criticisms of the speech from the Throne, Mr. Lloyd George welcomed the intimation that Germany was submitting counter proposals with a real desire to liquidate future liabilities, but the Conference would by no means take the form of a revision or re-casting of the Peace Treaty. Undoubtedly the Treaty of Sevres would come up for discussion in the Near East Conference, British representatives at which would be animated by the supreme desire to establish a world-wide peace, subject to the paramount obligation to secure the rights of the long suffering Christian populations in Turkey.

Seeing that the Egyptian question was vital to the whole Empire, to the peace of the Middle East, and, perhaps, to our future relations with India, Government would have liked to consult the representatives of the Dominions, as well as the Egyptian Ministers, before committing themselves regarding Lord Milner's report.

Ireland and Sinn Fein.

Mr. Lloyd George, adverting to Ireland emphasised the difficulties confronting the Executive on account of the continued recalcitrance of the people. Outlining the conversations which he had with Archbishop Clune, who was imbued with most loyal sentiments towards the Empire, Mr. Lloyd George agreed as to the necessity for negotiating a truce, because, once the murder campaign stopped, it would never be renewed. Nevertheless those responsible for order, who ran great personal risks, were strongly opposed to a truce without the express condition that arms should be surrendered. This Sinn Fein refused to do, thus accepting responsibility for the continuance of hostilities.

Though he admitted that the murders and outrages casualty list was still heavy, it was noteworthy that the casualties now occurred because the police were pursuing the rebels into wild places, whereas six months ago they were shot down in the streets of Dublin. The Premier counselled patience. He was confident that order would be restored in Ireland, and with it Irish liberty.

In the Lords. Lord Curzon.

Speaking in the House of Lords, Lord Curzon said that Franco-British co-operation, which was at present the main factor in the peace of Europe, remained unimpaired. The manifold efforts of new States, notwithstanding their lack of resources and experience, had evoked keen sympathy. Finland, Latvia, Estonia, Lithuania, Czechoslovakia, Yugoslavia, and Rumania—all had practically composed their difficulties with their neighbours and were settling down to useful life, Austria alone presenting anxiety.

With regard to Russia, the real chance of recovery lay in economic arrangements, which tended to preclude the possibility of war, Great Britain's only concern during the course of the negotiations had been to ensure that trade relations were made with a people who would act in a friendly way and not engage in hostile action in distant parts of the world.

The Imperial Cabinet.

Lord Curzon described the Imperial Cabinet as a new and powerful organ of Government. All members being invested with full authority made the decisions not merely those of the British Government, but of the British Empire. He recalled how at previous meetings we not merely received valuable counsels from Dominion ministers, but their presence and co-operation were an immense addition to the moral and material strength of the Empire. The conferences were not less important during peace time. The main desire actuating the members of that body was that this amazing congress of independent States of free nationalities, which were held together by a mere silken thread by the sense that all had a common mission in the world and owed loyalty to H.M. the King, should be bound by even closer ties. The forthcoming meeting to which Lord Curzon was looking forward, would deal with naval military and air defences, the foreign policy of the Empire, and the future constitutional organisation of this great fabric.

Europe's Condition.

Speaking in the House of Lords, Lord Curzon declared that the condition of Europe was undoubtedly brighter than last year, but unfortunately this did not apply to Asia. Various new European countries, the boundaries of which were now partially settled were busily occupied in building up their national existence. He expressed the opinion that there should be no difficulty in reaching a trade agreement with the Soviets. Referring to the

The Irish Trouble.

Red Sunday Trial.

The Mallow Outrage.

(REUTER'S.)

LONDON, February 15.

The third court-martial in connection with the massacre of officers on the 21st November opened in Dublin to-day. Two youths, Moran and Rochford, were charged with the murder of Lieutenant Ames.

Teeling, one of the accused in a former court-martial, has escaped from Kilmainham prison. His escape is stated to have been accomplished with astonishing audacity by a party of khaki-clad men, with full military equipment, accompanied by an officer presenting an order, supposedly signed by a high official, directing Teeling's removal elsewhere. The authorities unsuspectingly complied with the order.

In view of the agitation with regard to the railwaymen shot at Mallow, it is interesting to note that the guard and signalmen were among the wounded in the ambush of the train from Cork. The train was literally raked with bullets. Two third class carriages containing soldiers, bore the brunt of the attack. Every window in them was smashed and the woodwork of the interior pitted with bullet marks.

A large force of military, this morning, surrounded a party of armed civilians at Mourne Abbey near Mallow. The civilians refused to surrender and fired at the military. A sharp battle ensued, and resulted in seven civilians being killed, five wounded and four arrested. The military had no casualties.

An Air Ministry.

General Seely Nominated.

LONDON, February 16.

The Daily Mail States that Government has decided to re-establish a separate Air Ministry, and it is understood that General Seely, will be offered the post of Air Minister.

The Persian Mejlis. Delay in Meeting.

LONDON, February 15.

Reuter learns that the latest Persian telegrams show that continuous delays in summoning the Mejlis probably account for the fear of internal political difficulty.

Indian Railways. Question of Control.

LONDON, February 15.

Speaking at annual meeting of the Bengal and North-Western Railway Company in London, Colonel Garcey expressed the opinion that the Government of India should have full control of Indian railways, but Government should interfere as little as possible in the management of finance, beyond facilitating the raising of fresh capital. He added that the company owned the fullest stocked line in India. It had largely benefited from the violent fluctuations in exchange, but he doubted if that would eventually prove profitable. He dwelt on the losses sustained by railways and shipping through lack of legitimate business in consequence of exchange movements.

The British Budget.

Railway Losses Provided For.

LONDON, February 16.

A supplementary estimate of £21 millions for railways is issued to make up the following losses:—£8 millions owing to the coal strike, £2 millions owing to the disturbed condition of railways in Ireland and £11 millions due to trade depression. It is pointed out that the Budget provided for a total of £20 millions for all supplementary estimates, but £78 millions have already been voted, while supplementary estimates for £34 millions more are promised before the end of the financial year.

Enemy Debts.

Indian Clearing Office.

LONDON, February 16.

An order in Council is gazetted, providing for the establishment of a local Clearing Office in India for enemy debts, and a penalty of two years imprisonment, or fine, or both, for anyone paying or accepting payment of such debts, except through the Clearing Office in India or the United Kingdom, except where recovery in the Law Courts is allowed.

Communism in France.

Trade Unionists Revolt.

LONDON, February 16.

PARIS—Telegrams indicate that French Trade Unionists are revolting against Communism. Documents seized at the offices of the Communist Federation in Paris resulted in the arrest of La Porte, Secretary of the Federation, and Williams, Manager of the Communist newspaper, who is accused of inciting soldiers to disobedience and anarchist propaganda. Papers seized show that anti-militarist agitators in France have been conducting a campaign with the object of detaching the French colonies from the mother country, while a similar campaign has been started in some British colonies and protectorates.

forthcoming meeting of the Dominion Premiers, he favourably reviewed the previous Imperial discussions. He said he considered that the Imperial War Cabinet had been an important factor in winning the war.

Duke of Connaught.

Lord Curzon paid a warm tribute to H. R. H. the Duke of Connaught, whose proceedings in India were the latest in a long career of public service, which marked him as one of the most eminent public servants of our time, while his utterances have been characterised as being not only a statesmanship of a high order, but full of powerful and moving eloquence.

Lord Reading's Task.

Daily Telegraph's Views.

"Poisonous Spread of Revolutionary Agitation."

(REUTER'S.)

LONDON, February 15.

In the course of a leading article on the new era in India, after praising the high note of ardent and sincere feeling in the speeches of H. R. H. the Duke of Connaught and Lord Chelmsford at Delhi last week and the speech by Lord Reading at his farewell dinner, the 'Daily Telegraph' refers to Lord Reading's plea for sympathy and generosity towards India, and says that generosity is an excellent supplement, but cannot always be relied upon as a sound substitute for the vindication of authority and enforcement of law. The paper fears that Mr. Gandhi and his fellow zealots, who seek to extirpate English influence from India, will not be reconciled by the prospect of assisting in the Government of the country, under the supervision of Englishmen. Besides watching the development of the new constitution, Lord Reading has another task, less congenial and more difficult. Sympathy and tolerance must not be blighted by the poisonous spread of fanatical and revolutionary agitation.

Farrow's Bank Case. A Carlton Dinner.

LONDON, February 15.

On the resumption of the Farrow Bank case at the Guildhall to-day, the joint manager of the head office, Mr. Jones, recalled and cross-examined with regard to withdrawals by Mr. Read or his Attorney Riche, amounting to £38,000 between the 30th October and 23rd November, for which they lodged security, said he remembered Read sending a lorry to carry off huge quantities of securities but the Secretary, after telephoning to Farrow, refused to hand them over. The securities consisted of a quarter of a million of shares in the Caltex Oil Company, for whom Norton, Read and Company opened an account at the bank.

Questioned with regard to the alleged dinner at the Carlton by Norton and Read, at which £10,000 was distributed amongst the staff, the witness said that he did not receive anything. Re-examined, the witness said that Norton Read and Company subsequently remitted a bill for £38,000 and nothing was now due to the bank.

Liquidator Examined.

LONDON, February 15.

Sir Laurence Halsey, Liquidator of Farrow's Bank, was subjected to a searching, cross-examination to-day by Sir Robert Ashe, K. C., on behalf of Farrow, regarding the drawing up of the balance sheets by Farrow. He admitted that the sum overdrawn by Farrow in respect of salary, was less than Farrow voluntarily waived during the war. An application for the reduction of Farrow's bail was refused, and the case was adjourned till the 28th instant.

Typhus in America.

Precautions in New York.

LONDON, February 16.

The Daily Telegraph learns from New York that owing to a typhus scare, the Government have ordered that all ships arriving in New York must be twelve days out of a foreign port before they may land passengers. This means that Trans-Atlantic ships will be in quarantine for six days.

American Crops.

Sugar and Cotton.

LONDON, February 16.

WASHINGTON:—The Bureau of Crop Estimates announces that 2,605 million pounds of sugar were produced in the United States last year including 2,219 million pounds of beet sugar, which is the highest on record.

The Department of Agriculture estimates that the world's carry-over of cotton on the 31st July will be 10,610 thousand bales.

The U. S. Navy.

Appropriations for 1921.

LONDON, February 15.

WASHINGTON.—In the House of Representatives, a motion by Mr. Brooks that no portion of the £90 millions sterling appropriated to naval construction in 1921 should be expended until the President had called an International Disarmament Conference, was rejected by 124 votes to 30, after a heated discussion.

ITEMS IN BRIEF.

Sir Henry Dalziel is retiring from the House of Commons immediately, on grounds of ill-health.

A New York message states that India has sent a challenge for the Davis Cup.

The P. and O. steamer, *Palma* has been docked at Gibraltar for repairs in consequence of a collision.

Port Said message states that fire on steamer *Halerie* has grown worse and cargo is being discharged as fast as possible.

The Cotton Reconstruction Committee at Manchester has decided to continue the payment of unemployment benefits to 130,000 operatives until the 31st March.

It is announced that in order to enable Anglo-Persian Oil Company to deal with its largely increasing output and to provide additional distributing facilities further capital is required and it is therefore proposed to issue second preference shares. Amount is not stated.

Central Legislature.

Council of State.

Ballot on Resolutions.

(ASSOCIATED PRESS)

DELHI, February 18.

At 11 o'clock this morning Sir Alexander Murray presided at the ballot on resolutions to be moved in the Council of State. About a dozen members of the House who had given notice of some motions attended. The first and third day have been fixed for non-official business. As the result of balloted resolutions have been admitted out of four would be discussed on first March and the remaining six on third March. On first proximo Mr. Kale will touch on currency and exchange problem. Mr. Maricair will move the power of issuing licenses for export of rice from India to Ceylon and Straits Settlement be kept at the hands of local Governments. Mr. Mehata will urge the interests of Indians overseas and Mr. Chettyar will move for improvement in the Income Tax Act.

On third March Lala Sukbir Singh will take up the cow question. Sir Zulfiar Ali Khan will urge that Mohamadan religious feelings should be respected by Home Government. Mr. Sethna will urge the abolition of tax on motor spirit while Mr. Sasiri will move that the Code of Civil Procedure and if necessary other enactments be so amended as to secure among other things the following points in suppression of riots and unlawful assemblies:—(1) No firearms be used except on the written authority of a first class Magistrate (2) before resorting to fire a proclamation in English and local vernacular be read, (3) that sanction of the Governor-General-in-Council be not a condition precedent to institution of a criminal prosecution against officers or other persons who had acted illegally in suppression of riots, (4) every such prosecution be instituted in and tried by the Sessions Court.

Mr. Khaparde will recommend the establishment of an Advisory Board to the High Commissioner for India in London consisting of six members of whom not less than four shall be Indians and Sardar Jogindra Singh will touch on provincial civil service leave rules.

Indian Legislative Council.

Non-Official Resolutions.

DELHI, February 18.

Sir Jamshetjee Jeejeebhoy presided to-day over the ballot on non-official resolutions in the Legislative Assembly when 28 members got the ballot, but one being absent and two other having waived their chance. 25 resolutions were in all balloted for second and fifth March, nine to be disposed of on the second and sixteen on the fifth. On the 2nd proximo Dr. Nandlal will touch on the export of cattle, Mr. Muzundar on the status of the members of Assembly, Mr. T. Rangachariar on interest payable on three and half per cent security Mr. E. L. Price on arrangement of the business of Assembly Mr. Samarth on removal of race distinction in Criminal Law, Mr. Laube on priests emoluments bill, Sheikh Abdul Majid on improvement of administration of Delhi Province Mahomed Abdulla on Curt Aeroplane and Mr. Seshagiri Iyer on Lord Mesons award. On the 5th March Mr. Narayandas will move a resolution regarding the income tax, Mr. H. M. Joshi about adult education, Messrs Brij Sunderdas Saragay Hussain, S. C. Sen and A. P. Sinha and D. K. Mitter all five members in their separate resolutions touch on the constitution of Bihar and Orissa Executive Council. Mahomed Yamin Khan will urge investigation of cases of non-co-operation.

Sir Sivaswamy Iyer will again touch on the Easter Committee Report. Mr. Farasud Singh touches on slaughter of cows, Mr. Ishwar Saran on admission of Indians to Forest service, Mr. Chowdhuri Shat abuddin will urge release of martial law prisoners, Mr. V. K. Raji will recommend reduction of military expenditure, Mr. Givwala will touch on the future promulgation of Martial Law, Mr. Jamnadas Dwarakadas will discuss the Financial Relations Committee Report and Mr. Mahomed Schemnad will urge the question of religious education.

Fire in Delhi Motor Show.

Damages Amount to About 7 Lakhs.

DELHI, February 18.

The fire that broke out in the Delhi motor show last evening caused considerable damage and at a rough estimate it amounts to about five to seven lakhs and it is not yet known to what extent damage is covered by insurance. Fire started at about five in the afternoon and the high gale that was blowing helped it to spread rapidly. In a quarter of an hour a large number of stalls were in flames as they had thatched roofs and walls made of bamboo frames covered with gunny. The confusion that followed can be easily imagined and though police and spectators rendered all assistance that was possible at the moment majority of stalls on the north and northeast were burnt down. Some firms like the Bombay Cycle and Motor Agency, Russa Engineering Works and Munsa Lall and Sons (Cawnpore) whose stalls were well packed with cars, petrol, and accessories could save very little. The other firms which also suffered considerable damage are Imperial Motor Cycle, New Delhi Motor Co., French Motor Co., British Motor Co., and Pearey Lall and Sons. Stalls on the south side of the square were practically all saved. These belonged to Valodine and Co., Wheelers and Co., Walter Locke Wolseley White Fuel Co., Dunlop Rubber Tyre Co., Delhi Motor Co., Bombay Garage Walford and Co., Clive Engineering Works, Messrs. Pratt and Co., which had stalls in eastern side saved all their cars except one. It was stated this morning that two most expensive cars belonging to Rolls Royce and Co. were saved. The firms which exhibited machinery also suffered heavily as all their exhibits were fixed in the ground. These were Jessop and Co., Turner Hoare McLeods Olaf Borin Co. Costliest car in the show which was lent by H.H. Maharajah of Buaratpur costing about a lakh and fifty thousand was luckily taken out the day before and the Motor launch which Clive Engineering Works sold to the Maharajah of Bhawapur was also saved. This morning going round the place one was shocked to find the huge scrap heaps strewn over the ground.

Sir John Hewitt arrived at Lucknow yesterday morning and is staying at Government House.

Labour Unrest.

Calcutta Tram Strike.

The Attitude of the Corporation.

CALCUTTA, February 18.

At a meeting of the Calcutta Corporation this evening debate on situation created in Calcutta by Tramways strike was resumed. The meeting adopted the following resolution:—That the Corporation of Calcutta are of opinion that the dispute between the Calcutta Tramways Company and their employees should be decided by an independent Committee in view of the fact that the company have refused to agree to the appointment of such a committee the Corporation desire that the Government will appoint a committee of enquiry to take such action as they deem fit to determine the existing deadlock and prevent such deadlocks in future. The resolution was moved by Mr. J. Donald, Chairman of the Corporation who will send it to Government to-morrow.

Police Fire on the Crowd.

CALCUTTA, February 18.

After 22 days of strike the Calcutta Tram strike position has become serious. This morning there was a serious riot necessitating firing resulting in one killed and some wounded. Last evening it was known that the management had made arrangements to run cars on the Kalighat section with the aid of Anglo-Indian boys. The strikers held an informal meeting last night and decided not to allow the company to run cars on that line. Early this morning a number of Anglo-Indian boys went to the Kalighat depot ready to bring out cars. Meantime several hundreds of strikers arrived and took stand in front of the depot determined to obstruct. Apparently both sides were prepared and as the morning advanced the strength of the rioters outside the depot swelled by addition of more men, their friends and sympathisers and numbered about three or four thousands. By that time a car driven by two Anglo-Indians and in charge of several others was seen coming out of the depot. The men rushed towards the car boarded it and stopped its further progress. An altercation ensued and from words they came to blows. The Anglo-Indians being only a few took to their heels, leaving the car on the road and took refuge in a neighbouring house. A telephonic message of disturbance was at once sent to the police asking for immediate assistance. Within half an hour a prison van containing a number of European Sergeants was seen coming from Calcutta side while another motor van brought armed police from Alipore. The crowd began to pelt stones at the prison van and wounded its driver and guard, both Sergeants. Meantime a number of police officers, European and Indians arrived in taxis followed by a posse of constables armed with regulation lathis. The armed police took stand on the Hazra Road a short distance from the scene of occurrence ready to take action in case of emergency. The crowd continued pelting stones and bricks which they found ready at hand on road which was under repairs. Constables attempted to resist showers of these missiles, but could not do so long. Several of them were hit while stray stones hit several Sergeants, an Inspector and a Deputy Commissioner. When situation became critical Sergeants opened fire. Soon the crowd dispersed taking some wounded with them. Four wounded men were removed to Sambhunath Pandit Hospital where one died. It is reported that altogether seven men were wounded.

Bombay.

BOMBAY, February 18.

The strikes of the employees of the B.B. and C.I. Railway and oil installations in Sewri continues.

Threat of Bombay Tramway Workers.

At a mass meeting of the tramway workers of Bombay among others a resolution was passed declaring that in order to obtain recognition of their duly constituted Union the men if necessary would declare a general strike.

Lucknow Municipal Sweepers

LUCKNOW, February 18.

The Municipal sweepers and Bhisnis went on strike yesterday. At the request of authorities they submitted the grievances and have suspended the strike for a week. Sweepers demand 12 rupees per mensem and working day six hours with eight hours for drivers.

Publisher of 'Bangabasi' in Trouble For Printing Defamatory Statements.

CALCUTTA, February 18.

At the High Court Mr. Justice Grieve is engaged in hearing a suit brought by Dwijendra Ghosh, Police Inspector against Editor, Publisher and Printer of *Bangabasi*, a vernacular Weekly paper of Calcutta, claiming Rs. 5000 as damages. Plaintiff's case was that on the 12th December 1917, Chittimart Bazar was looted and in this connection he made several arrests. A few days after this the defendants published two articles containing defamatory statements against the plaintiff. The paper said that the plaintiff made indiscriminate arrests and created a reign of terror in the locality. The plaintiff's paper stated that he took bribes and committed acts of indecent assault on women and one woman died in consequence of the torture. The defence was that the articles were published on a privileged occasion with a view to draw the attention of the authorities to these complaints, and that the charges were true in substance and fact. Evidence was then gone into. The case is proceeding.

Indian Science Congress.

Next Session to be held in Madras.

The proceedings of the Eighth Indian Science Congress terminated on February 5th. The large number of papers read and discussed before the eight sectional meetings closely demonstrated that the Congress had taken a firm hold on Indian Public life, and that it was destined to play a still more important part in the future in moulding public opinion as to the value of scientific research in the development of the country. At the termination of the Congress, the Hon. General Secretary, Mr. P. S. MacMahon, announced that the next annual meeting would be held in Madras under the Presidency of the Hon'ble Sir Thomas Holland K. C. S. I., K. C. I. E., F. R. S. A number of sectional reports have been received.

Successful Working of the Reforms.

Bengal Moderates Appeal.

Marwaris Refuse to Co-Operate.

(ASSOCIATED PRESS.)

CALCUTTA, February 18.

The Assistant Secretary of the Marwari Trades Association received a circular under the signature of Sir Surendra Nath Bannerjee, Hon'ble Provash Chunder Mitter, Maulvi Fazlul Huq, Raja Rishree Case Law and six other moderates. The circular in conclusion says:—With a view to have an organisation of those who desire successful working of reforms and with a view to take such steps as may ensure their success and to convey to the Government of India an earnest appeal in the shape of a resolution to transfer to Bengal export duty on jute which at present amounts to about 2½ crores of rupees, a conference will be held at the Dalhousie Institute on Saturday the 19th February at 4 p.m. You are most earnestly requested to attend and to participate in the deliberations of the Conference.

The Reply.

To the above circular the following reply was sent:—In reply to your circular I beg to say that I am not in a position to participate in your conference for the following reasons which are noted for your information. (1) I have no belief in the so-called reforms (2) an organisation of like minded members as you propose such as Sir Surendranath Bannerjee, Sir Hariram Goenka, Mr. Provash Chander Mitter and others in your circular cannot in any way be called a representative body and therefore I do not find any good in encouraging such an autocratic institution. (3) So long the present constitution of the Government of India remains unchanged the majority of the country cannot be in favour of sending any appeal to the Government.

Minister on Non-Co-operation.

ALLAHABAD, February 18.

The Minister of Education, the United Provinces, has issued a communique warning students to think seriously before they follow the biddings of non-co-operation agitators.

Bombay Back Bay Reclamation Scheme.

BOMBAY, February 18.

It had been decided to carry out the Bombay Back Bay reclamation scheme departmentally, the Government having rejected all tenders for construction of seawall of Colaba Reclamation.

A Defamation Case.

ALLAHABAD, February 18.

At the Allahabad High Court the Chief Justice and Sir P. C. Bannerjee have allowed appeal of Mrs. Margerit Denchy against whom a decree for Rs. 2,000 as damages was passed by sub Judge of Dehra Dun for alleged defamation of Lt. Valentine Brewer in a letter addressed to Mrs. Webbe. Both parties were residing in Mussoorie Boarding House and Mrs. Denchy wrote to Mrs. Webbe a letter in which she warned Mrs. Webbe about Lieutenant Brewer who considered the letter defamatory and claimed Rs. 5000 as damages. Mrs. Denchy pleaded justification in good faith, and said she wrote as in duty bound under moral and social obligation. The Subordinate Judge, however found for the plaintiff and awarded him Rs. 2000 damages. Their Lordships holding that Mrs. Denchy had some justification set aside the decree of the Lower Court.

Agra College Prize Day.

Cooks and Water Carriers on Strike.

AGRA, February 18.

Cooks and water carriers of the following educational institutions have gone on strike:—The Rajpur High School the Agra College, Medical College School and the Government High School. Arrangements were promptly made by Mr. Barkely Smith, I.C.S. District Magistrate to supply food to those who expressed a desire to have it.

Notwithstanding the strike the prize-day at the Agra College to-day was very successful. Mr. Barkely Smith presided and a large number of guests were present. Major O'Donnell, M. C., Principal read a most interesting and informative report which gave a compendious survey of the work of the academical year. The year opened with a large demand for admissions which unfortunately the College was unable to satisfy. The demand said the Principal applied in particular to the Science Departments and steps will have to be taken to increase the present accommodation. Extensions to buildings would be a matter of importance in the ordinary course of events, but at the present time they are doubly important. A new university has come into being at Lucknow, Allahabad will in the very near future be a Teaching and Residential University. The Agra College will then become a unit of the external side of the Allahabad University, but the Agra College is too big and too important to remain for any length of time a unit of any outside university. It is now and certainly will be of sufficient size and importance to form the nucleus of a local university at Agra. Preliminary discussions have already taken place with regard to this project, and though there are differences a scheme will certainly be worked out and it would be more than a fitting coincidence if the centenary of Agra College in 1923 were rendered historic by the foundation of the Agra University. The results of the university examination last year were on the whole satisfactory. They were up to and in some cases beyond the average percentage throughout the University. The report closed with warm thanks to the staff and a deep sense of gratitude to the students for the trust and confidence they reposed in their Principal and for the way they followed his advice in critical times. Mr. Barkely Smith then distributed prizes and added a few words of wholesome advice to the students. The guests now adjourned to the Mess where Major and Mrs. O'Donnell were very pleasant reception was given.

పాపములు చేసినందుకు నానందమును పొందగలగలమని శక్తులు (అతి
 కారము) సూచించాలి. 4-15-1961 మధ్యాహ్నం 2.30 గాను
 పాపములు జరిగినందుకు శక్తులు ఆశ్చర్యము కలిగి నానందమును
 పొందును. విచారం ప్రకటనగాను నాశ్రమము నుండినది.
 పాపములగు నున్నది. విచారమును, శక్తులు, శక్తులుగాను
 అతి కారమును.

६५५१ १५५५.

ఇప్పుడే వెలువడింది.
ఇప్పుటికే చాలా ప్రతులు
లు ఖర్చు పడినవి.

తిలకుగారి జీవితము

సంపూర్ణోపన్యాసములు

తిలకుగారు.
స్వరాజ్యము
సంపాదించుదు.

(మ.రా.శ్రీ) ఆంధ్రపత్రికాధికారులను కాశీ నాథుని వాగ్దేవరావు పంతులుగారు
దీని వెంటయో ప్రకటించుచు వ్రాసిన పత్రమును (వస్త్రావళి కలదు)

ఇందు మత, రాజకీయ, సాంఘిక పార్శ్వములను వివరించుచున్న మూడు వ్యాసములు 40 కలవు. చక్కని జీవితచారిత్రములు. వైకూటములలోను, గ్రామ చావల్లలోను ప్రజాసమూహములను చదిరి వినిపించుచున్నది. అక్షరజ్ఞానమున్న ప్రతివానికీన్ని విషయము చక్కగ బోధకము. 426 పుటల ప్రథమ. ఈ యావన్యాసములను ధరించిన తిలకు మహానీయుని జీవితసారము ప్రజలకు తారకము. మూలకొండ విశ్వనాథాయాశాస్త్రి బి.వ. గారిచే రచనవంతముగ వ్రాయబడినది. వెల రావలె యెందులు. 2-0-0, ఆట్టయెందు 2-4-0. పోస్టేజీ వేలు
వలయువాడు:- ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టివీధి నుద్రాను.

Phoenix Oil Mills & Iron Foundry Ltd.
ఫోనిక్స్ నూనెయంత్రములు అందు ఇనుప కర్మాగారము లిమిటెడ్.
(2684)
మూలధనము రూ. 7,00,000 మాత్రమే

వాటా 1 టీ రూ. 10 లు వంతున 70,000 వాటాగా విభజించబడియున్నది. వర్తమానము 20,000 వాటాలు మాత్రమే విక్రయించబడును. సొమ్ము శక్తివంతమైన తయారణ చేర్చించవలెను.
రూ 8 లు దంభాస్తుతోను, రూ 8 లు మంజూరై పత్రమును, తక్కినది కోరినవ్యయము వసూలు 1 కి రూ. 2 లు వంతున చేర్చించవలెను. వ్రాతపరమము వద్దకు రెండు నెలలకంటె తక్కువగాని వ్యయము యుండును.
అవి సెవిక్రము, ఆవాలు, నవ్వులు, పొవ్వురొక్క, చేపగునగులు, ఆముదాలు, ప్రత్తికొంజలు, ఇప్పు పత్తులు మొదలగు నూనెకాయల విక్రయమునందీ చదురు తీసి, శుద్ధముచేయుట, శుభలభ్యత కుచయోగమునట్టి అన్నిరకముల తెలికపిండి ఎరువులను ఉత్పాదించునట్టి సామానుల తయారణయు గొప్పరకముల పోకడలు, మేలరకముల తాగునీరు మొదలగు వివిధ తయారణయులకీ వై చెప్పబడిన కంటెనర్ల ప్రత్యేకముగా ఏర్పరచబడినవి.
కత్తియు, జలబడియుల పోర్టులపై డైరెక్టులచే మిక్కిలి సామర్థ్యముగా పడిపించబడుచున్నది. వీర్యము క్రిందకునే పూపించబడి, తనము నిర్వహించుచున్న పోనిట్ల నూనెయంత్రములు ఇనుప కర్మాగారము వీటిని ఈ కంటెనర్లను తీసికొనిపోయిన మొదటి సంవత్సరమునందే గొప్పలాభము నిరీక్షించబడుచున్నది. దంపాలు వంతున నని ఇందువలన అందరికీ తెలుపుటలేదు. ప్రాప్తయ్యెను రిజిస్ట్రేషన్యందున వాటాలు ఇచ్చబడును.

పొన్నెక్కనుకడ, వాటాలు విక్రయించు ఏజన్సీలకు ధరభాగములు ఉండును.
The Managing Agents, The India Resources Development Ltd., 5, Pollock Street, Calcutta.

అమృతాంజనం డిపోవారి
సుందరమైన 1921 ఉపయోగమైన
క్రొత్త క్యాలండరు
విక్రయమునకు సిద్ధముగనున్నది.
క్యాలండరు వెల 1-కి 0-4-0 వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-8-0
వెంటనే వ్రాసుకొనవలయును.

తామరతైలము	వండ్లపొడి	మోహానితైలము
దబ్బి 1-కి, 0-6-0	దబ్బి 1-కి, 0-2-0	సీసా 1-కి, 0-12-0

అమృతాంజనం అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము
దగ్గు, కైత్యము, పడికము, కొమ్ముపడికము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు, బెణుకులు, బిళ్లలు, మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.
చక్కనిదబ్బితో సహా వెల రూ. 0-10-0 డబ్బా 1కి రూ. 6-0-0 పోస్టాఖర్చులు వేలు.
అమృతాంజనం డిపో, మద్రాసు.

మీ వైద్యునికి మీ వైద్యునికి
ప్రేమ సోజను అను దివ్యమృతము హార్టోటోనును (2160)
అతిమూలమునకు చేరుకోయిన వని తెలియును. ఇది మిక్కిలి శాస్త్రాత్మకముగా తయారు చేయబడినందున ఈవ్యాధిగలవారికి మంచిగుణము నిచ్చును, మీ వైద్యుని సలహా ఆడుగును. అన్ని మందులపాఠశాలలో దొరకును.

గురించి బాగుగా తెలియును. లెక్కలేని వృత్తులు, స్త్రీలు అచ్యుతచే పోగొట్టుకొనిన బామును శీఘ్రముననే పొందవచ్చును. తవ్వక దీనికీ వాడుడు.
ప్రతి మందుల పాఠశాలలోను ఇది వెలకు దొరకును
G. W. Carrick Co., NEWYORK,

ఇండియను స్టాంకు.
వాటాదారుల సభ
ఇండియను స్టాంకు వాటాదారుల సభ గత 12 వ తేది శనివారము 4-30 గంటలకు వార్తబీది రోడ్డులోని స్టాంకు భవనమును బరిశీలించి, రానుచున్న ఆయ్యల అవర్లులో సభాధిపత్యము వహించి స్టాంకుయొక్క వికాసమును వివరించిరి. స్టాంకుమూలధనము 20 లక్షలలో 10 లక్షలను చెల్లించిరి. చేతులో పెట్టుబడికి మొదట 9 లక్షలుండెను. ఇది ప్రారంభస్థితి. ఇప్పుడన్ననో పెట్టుబడిద్రవ్యము 75 లక్షలయ్యెను. ఇతరులు నిలువ చేసికొనిన ద్రవ్యము మొదట 1 లక్ష రూపాయలుండెను. ఇప్పుడో అది 50 లక్షలయ్యెను. దీనిని బట్టి స్టాంకునందు ప్రజల కెంత విశ్వాసము కలదో యెరుకవడును. నిలువ సొమ్ము 4, 75,000 రూపాయలయ్యెను. లాభము ర 12,000 లు వచ్చెను. ఇందులో ఖర్చుకూడ చేరియుండెను. వాటాదారులకు ఆరంభములో నూటికి రెండు రూపాయలు మొదలుకొని లాభము పంచిపెట్టిరి. అధికముగ 10% రూపాయలకు వృద్ధియయ్యెను. మొదట స్వంతభవనము లేదయ్యెను. ఇప్పుడాలాపము తీరెను.
డైరెక్టులు తయారుచేసిన నివేదికమును సభ్యు లంగీకరించిరి.
తరువాత అవసరసభి బరిశీలించెను. దీనినినే వేంకటరావు ఆయ్యల అవర్లులోనే సభాధిపతిగ నెన్నుకొనిరి. మూలధనమును వృద్ధిచేసిన గాని ప్రజలెక్కువ సొమ్మును నిలువజేసి కోరినయు, ప్రజలెక్కువగ సొమ్మును నిలువజేసి కొనినగాని లాభము యెక్కువగ గిట్టదనియు నందుచే మూలద్రవ్యమును యెక్కువ చేయవలసినదనియు వారుకోరిరి. వారికోరిక ప్రకారము మూలద్రవ్యము వృద్ధిచేయుటకు సభ వారంగీకరించిరి. నూరు రూపాయల వంతున 40,000 వాటాలను అమ్మి సొమ్ములను సంపాదించుటకు సభవారు తీర్మానించిరి.

ప్రకటన.
లై ఎలక్షను—చెన్న పట్టణపు శాసనసభ.
మ-రా-రా-శ్రీ, రావుబహద్దూరు సైదాపేట చంద్రశేఖర మొదలియాన్ అవర్లు స్వర్గస్తులై నందున వచ్చిన కాఫీలో నొక మెంబరును ఎన్నుకోవలసినదని విశాఖపట్టణం సిటీ “అర్బు” మహామృదీయేతర కాంస్టిట్యూ ఏన్సిసి, గవర్నరుగారు కోరినందున సదరు కాంస్టిట్యూ ఎన్సికి రిటర్నింగు ఆఫీసరు ఆయన విశాఖపట్టణం జిల్లా కలెక్టరుగారు కి (1) ఎలక్షను రిగ్యులేషనును అనుసరించి, ఈ దిగువ వివరించిన షెడ్యూలు దాఖలా తప్పిళ్లను సదరు కాంస్టిట్యూ ఎన్సితో సంబంధించిన ఓటర్ల భోగట్టానిమిత్తం ప్రచురం చేయుచున్నారు.
షెడ్యూలు
1. పై చెప్పబడిన ఒక మెంబరు విషయము లోనే, నామినేషన్ కాగితములు రిటర్నింగు ఆఫీసరుగారైన విశాఖపట్టణం జిల్లా కలెక్టరుగారివల్ల 4-3-1921 తారీఖున పగలు 2 గంటలుల గాయతు, 3 గంటలవరకు వారి ఆఫీసులో దాఖలుచేసుకోబడును.
2. అలాగు దాఖలై నామినేషను కాగితములు అన్నియు ఆరొజననే పగలు 3 గంటలకు పరిశీలించబడును.
3. పూట్లు తీసుకొనుట అవసరమైన పక్షమందు మొట్టమొదటి ఎలక్షనుకాలములో ఎక్కడక్కడ ఓట్లు తీసికొనబడినవో ఆయాస్థలములు లోనే 4-4-21 తారీఖున ఉదయం 7 గంటలు మొదలు 12 వంటలు వరకున్నా, తిరిగి 1 వ గంట మొదలు సాయంకాలం 6 గంటల వరకున్న ఓట్లు తీసికొనబడును,
4. సదరు ఓట్లను రిటర్నింగు ఆఫీసరుగారు వారి ఆఫీసులో 6-4-1921 తారీఖున ఉదయం 7 1/2 గంటలకు లెక్కపెట్టుబు ప్రారంభింతురు.
విశాఖపట్టణం }
రెటర్నింగు ఆఫీసు } J. R. Huggins.
14-2-1921. } Collector and Returning Officer.

